

Τά Κανδυλιώτικα

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΕΜΠ ΑΘ.
Αριθμός Αδείας
4421

(Χ+7)
ΕΚΔΟΣΗ
ΕΚΔΟΣΤΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ
ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΩΝ

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση του Συλλόγου των εν Αθήναις και απανταχού Κανδυλιωτών Αρκαδίας "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" - ΚΩΔΙΚΟΣ: 4431 • ΕΤΟΣ 14ο Αριθ. Φύλλου 50 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2006

<http://www.kandyliotika.gr>
e-mail: kandyliotika@yahoo.co.uk
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΥ 23 ΑΘΗΝΑ - 104 37

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Αφού σας ευχηθούμε
ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ και ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ το 2006
Σας καλούμε την ΚΥΡΙΑΚΗ 22-1-06
και ώρα 11:30 το πρωί
Στην καθιερωμένη πρωτοχρονιάτικη γιορτή
του Συλλόγου μας για την κοπή της πίτας.
Θ' ακολουθήσει ελεύθερη συζήτηση για τα προβλήματα
του χωριού και προτάσεις για τις θέσεις του Συλλόγου.
Η εκδήλωση θα κλείσει με πλούσιο, όπως πάντα, μπουφέ.
Το Δ.Σ. του Συλλόγου

ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας όρισε να γίνει ο φετινός χορός μας την Παρασκευή 24 Φεβρουαρίου 2006, ώρα 9:30 το βράδυ, στο κέντρο «Εννέα Όγδοα 9/8» που βρίσκεται στη Λεωφόρο Αλεξάνδρας 40, τηλ. 210-8235841 και 210-8821095.

Τιμή πρόσκλησης 25 Ευρώ.

Οι προσκλήσεις θα διατίθενται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου από την 22-1-2006 (ημερομηνία κοπής της πίτας) καθώς και το βράδυ του χορού στην είσοδο του κέντρου.

Λεπτομερέστερες πληροφορίες μπορείτε να έχετε τηλεφωνώντας στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου:

Παναγ. Ευσταθίου τηλ. 210-6451380

Νικόλαος Δούκας τηλ. 210-6010198

Αθηνά Γιαννιά-Οικονομοπούλου τηλ. 210-6519100

Βασίλ. Προκόπος τηλ. 210-2690203

Ουρανία Δάλκου τηλ. 210-8027320

Κων/να Δεληγιάννη τηλ. 210-2835524

Σας προσκαλούμε και σας περιμένουμε μαζί με τους φίλους σας, για ένα όμορφο γλέντι.

Το πλούσιο περιεχόμενο του προγράμματος και οι εκλεκτοί καλλιτέχνες που το παρουσιάζουν, ελπίζουμε πως θα ικανοποιήσουν όλα τα γούστα.

Το πρόγραμμα και οι τραγουδιστές του Κέντρου στην τελευταία σελίδα.

ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ

ΧΟΡΟΣ ΑΝΔΡΩΝ

Πολλά δε θέλει ο άνθρωπος
να 'ν' ήμερος να 'ναι άκακος

λίγο φαί λίγο κρασί
Χριστούγεννα κι Ανάσταση

κι όπου φωλιάσει και σταθεί
κανείς να μην του φτάνει εκεί

Μα 'ρθαν αλλιώς τα πράγματα
τονε ξυπνάν χαράματα

τον παν τον φέρνουν πίσω μπρος
του τρώνε και το λίγο βιός

κι από το στόμα τη μπουκιά
πάνω στην ώρα τη γλυκιά

του τηνε παίρνουνε κι αυτή
Χαρά στους που 'ναι οι Δυνατοί!

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Χαρά στους που 'ναι οι Δυνατοί
γι' αυτούς δεν έχει «εγώ» και «συ»

Χαρά στους που 'ναι οι Δυνατοί
γι' αυτούς δεν έχει χόρταση.

Οδυσσεύς Ελύτης

(Από το ποίημα για μελοποίηση «Ο ήλιος ο ηλιότορας» -
Εκδόσεις «ΙΚΑΡΟΣ», 1971)

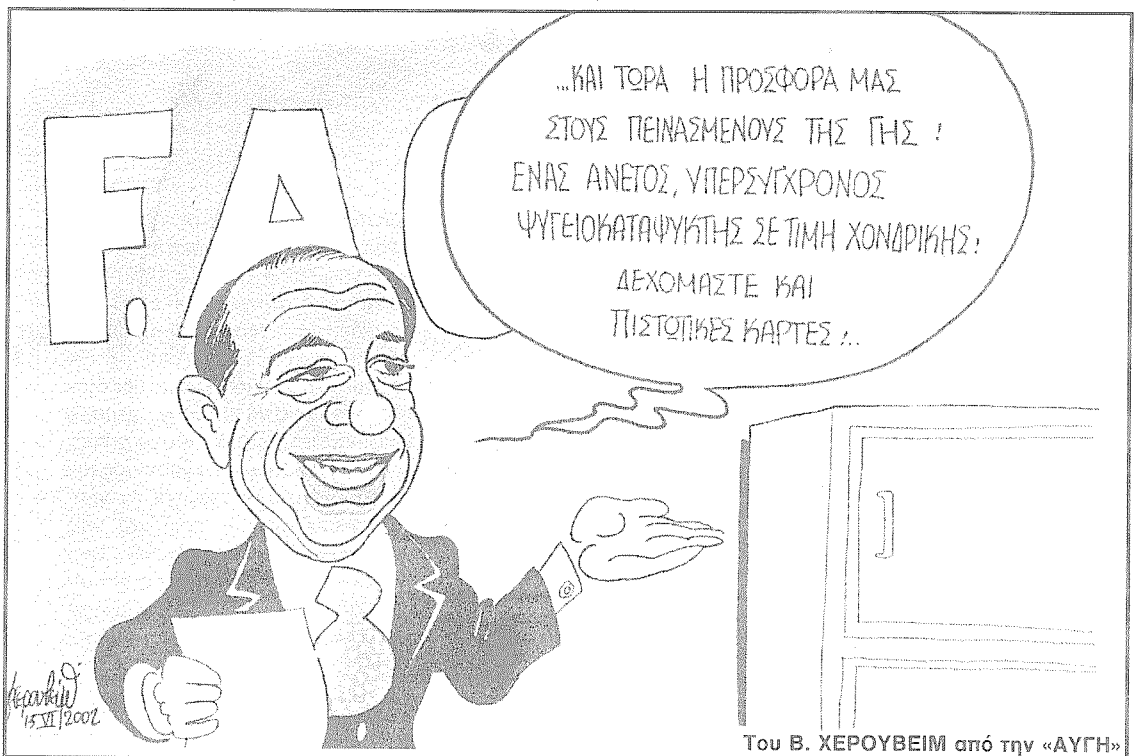
Άραγε ο «παραδοσιακός περιστέρωνας», έχει μεγαλύτερη αρχαιολογική αξία από το αρχαίο θέατρο Ορχομενου; ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΗΜΑΡΧΟ ΛΕΒΙΔΙΟΥ

Γράφει ο Αναστάσιος Κ. Οικονομόπουλος

Διαβάζω στην εφημερίδα «ΟΔΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ» στο φύλλο 135 μηνός Σεπτεμβρίου 2005 ότι «Με τον κωδικό 2005ΣΕΟ1400035 ο κ. Πέτρος Τατούλης δίδει από τον φετινό προϋπολογισμό 12.840.000 Ευρώ για νέα έργα στην Αρκαδία». Τα έργα που χρηματοδοτούνται είναι ποικίλα.

Αναφέρω μερικά απ' αυτά αντιπροσωπευτικά που αφορούν γενικότερα και στις ανάγκες της περιοχής του δικού μας Δήμου. Πολιτιστικό κέντρο στο Μερκουβούνι (300.000 Ε), Αποκατάσταση παραδοσιακού περιστέρωνα στην Τρίπολη (500.000 Ε), επιχορήγηση Ιερών Μονών Κερνίτσας (150.000 Ε) και Φιλοσόφου (600.000 Ε), εξαγορά ακινήτου για την στέγαση του Ιστορικού Λαογραφικού Μουσείου Τεγέας (300.000 Ε), μετατροπή δημοτικού σχολείου σε λα-

ογραφικό μουσείο στην Τσακωνιά (200.000 Ε), αποπεράτωση ξενώνων στον Δήμο Σκιριτίδος (500.000 Ε), στερέωση - αποκατάσταση Αρχαίου Θεάτρου Μεγαλόπολης (440.000 Ε) και άλλα πολλά. Ρέει άφθονο χρήμα στην Αρκαδία, αλλά στον Δήμο Λεβιδίου και στο Δ.Δ. Κανδύλας ούτε δεκάρα. Γιατί; Είναι προφανής η αδιαφορία της Τοπικής μας Αυτοδιοίκησης, που δεν ασχολείται, προφανώς με την μεθόδευση υποβολής αρμοδίως των απαραίτητων αιτήσεων συνοδευόμενων υπό των αντιστοίχων μελετών. Φαίνεται ότι το αντικείμενο αυτό δεν αποτελεί δεξαμενή αντλήσεως ψήφων! Γνωρίζω, άλλη μια φορά, ότι θα καταντήσω «φωνή βοώντος εν τη ερήμω» ή ότι απευθύνομαι σε «ώτα μη ακουόντων!» Και η οπισθοδρόμηση συνεχίζεται!

Του Β. ΧΕΡΟΥΒΕΙΜ από την «ΑΥΓΗ»

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΚΑΝΔΥΛΙΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

50 ΦΥΛΛΑ «ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΑ»

Με την έκδοση του πεντηκοστού φύλλου της εφημερίδας μας, τελειώνει και το αφιέρωμα του φίλου Βασίλη Παναγάρη για το Κανδυλαϊκό τραγούδι και τους κυριότερους ερμηνευτές του.

Μια εργασία - έρευνα, μελέτη - που κράτησε αμείωτο το ενδιαφέρον των αναγνωστών μας. Από το πρώτο μας φύλλο καλούσαμε τους συγχωριανούς μας να βοηθήσουν με συνεργασίες για το ποιοτικό ανέμβασμα της ύλης της εφημερίδας.

Ο Βασίλης ο Μερκούρης ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα και στο πνεύμα αυτής της

έκκλησης.

Με τρόπο γλαφυρό, με λόγο μεστό, με ντοκουμέντα, μας έδωσε τη ζωή της Κανδύλας όλου του προηγούμενου αιώνα.

Η συντακτική επιτροπή σαν ελάχιστη ανταμοιβή της μεγάλης του αυτής προσπάθειας, του απευθύνει ένα θερμό «ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ», μαζί με τα συγκαρτητήριά μας.

Ελπίζουμε το παράδειγμα του Βασίλη, να ακολουθήσουν και άλλοι πατριώτες.

Θέματα όπως η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ και η ΒΟΧΑ μπορούν ν' αποτελέσουν αντικείμενο επιτυχημένων εργασιών - μελετών.

Για τους Κανδυλαίους

Δεν υπάρχει δήμος ΛΕΒΙΔΙΟΥ, αναγνωρίζουμε μόνο το δήμο ΑΡΚΑΔΙΚΟΥ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ

Περασμένοι καιροί

ΟΙ ΚΑΝΤΥΛΑΪΚΕΣ ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΕΣ ΒΡΑΔΙΕΣ

Του Δημήτρη Λαρδίκου

- Ρε παιδιά από τη Βυτίνα, πώς περνάτ' από την πείνα;
- Με κουκιά και με ρεβίθια και με χίλια παραμύθια!

Τα παλιότερα χρόνια, τα πριν από τη δεκαετία του 1960, σε κάθε χωριό ακούγονταν πολλά τέτοια λαϊκά σπικουρήματα με μειωτικούς ή δηκτικούς υπαινιγμούς για τους κατοίκους άλλων χωριών. Στο προκείμενο, ο σκαωπτικός λόγος είναι για την πείνα των Βυτιναιών, επειδή η Βυτίνα -όπως και όλη η Γορτυνία- μη έχοντας κάμπο για σπορά σιτηρών, είχε μεγαλύτερη την έλλειψη του ψωμιού από εμάς τους Καντυλαίους, ακόμη και σε χρονιές «καρπυρές».

Αλλά, κακά τα ψέματα, τότε, αφού οι περισσότερες χρονιές ετύχαινε κι ερχόσανε «δύστυχε», όλοι οι κάτοικοι της «γούρνας» δοκιμαζόσανε από την πείνα.

Έτσι, στα σπίτια μας, τα βράδια του χειμώνα που μαζευόταν όλη η οικογένεια γύρω από τη φωτοκαγιά της γωνιάς του τζακιού και κάτω από το θαμπό φως της τοιμπλόλαμπας ή του λυχναριού, μαζί με τα κουκιά και τα ρεβίθια που «ψένανε» στη κόβολη για να «γελάσουν» την πείνα τους, έλεγαν, μεταξύ άλλων, και το παραπάνω σπικουρήμα, προβάλλοντας τη δική τους και των παιδιών τους την πείνα ως πείνα των παιδιών από τη Βυτίνα.

Κι επειδή τα «κουκιά και τα ρεβίθια» δεν αρκούσαν για τη συμπλήρωση του λιτού δείπνου τους και η πείνα, προ παντός στα παιδιά, ήταν παρούσα σε κάθε στιγμή, ερχόσανε μαζί και τα «χίλια παραμύθια» για να «πάρουν την έννοια» των παιδιών από το στομάχι και να τη στρέψουν σε άλλα διαφέροντα, νοητικά.

Δεν ήταν όμως μόνο τα κουκιά και τα ρεβίθια εκείνα με τα οποία «στομώνανε» την πείνα τους. Ήταν ακόμη τα κάστανα, τα σύκα, οι σταφίδες, τα μύγδαλα, τα καρύδια και τα κυδώνια. Όλα αυτά όμως με φειδώ, γιατί τα σύκα και τα κάστανα τ' αγοράζανε, όπως και τις σταφίδες και τα πορτοκάλια, ενώ τα καρυδομύγδαλα έπρεπε «να

βρίσκονται» και για τα γιορτοφόρια. Πιο πρόχειρες ήταν οι πατάτες και τα κρεμμύδια που τα παρακώνανε να ψηθούν στη σπούρη και οι κορκοφίντζες ή τρίχτρες, αραποσιτόσπειρα δηλ. που τα ψένανε στην ξεθρακουνισμένη γωνιά και σκάζοντας γινόσανε σαν το σημερινό «ποπ-κορν».

Κι ώσπου να γίνουν όλα αυτά, τα παιδιά, που στις περισσότερες οικογένειες ήταν πολλά, κάνανε «αυτοκινητάδα» σπρώχνοντας στο «ξίστρατο» μέρος του πατώματος ένα αναποδογυρισμένο «σκαμί» μ' ένα μικρό παιδί μέσα ή «κάνανε παράξενα», δηλ. παίζοντας κυλιόσανε στα μάλλινα στρωσίδια που πολλές φορές ήταν καινούρια, μόλις φερμένα από τη νεροτριβή (γιάμπολες και σαίσματα) και που το κνουδί τους ήταν απαλότερο κι από μετάξι.

Οβριά που, επειδή το νερό τής πήρε το παιδί, έφραζε με τα μαλλιά και το καζάνι την πηγή στο Κακάβι και το νερό ύστερα από μίνες βγήκε στο Σίντζι), ιστορίες αναφερόμενες στις νεράιδες και τους νεραϊδοτόπους και στους ανθρώπους που τις είχαν ιδεί, στα «φαντάσματα» και στην πάλη συγχωριανών μας μαζί τους, αινίγματα και γλωσσολογίες (που μολονότι κάποια είχαν τολμηρές και άσεμνες λέξεις ή περιεχόμενο τα έλεγαν και αυτά στα παιδιά), εύρεση ονομάτων που «έβαζαν» (π.χ. «πέντε και το όνομα Γιάννης» κι έπρεπε οι άλλοι να βρουν σε ποιο σπίτι του χωριού ήταν 5 άτομα που το ένα το λέγανε Γιάννη κι αν δεν το βρίσκανε εδίνανε κάστρα άπαρτα σαν της Μονεμβασιάς και τ' Αναπλιού σ' εκείνον που το 'βαλε για να τους φανερώσει το σπίτι) και τέλος

Εικόνα: Ράλλη Κοψίδη

Άκουγες έτσι ένα βουπό ζωής από παιγνίδια, γέλια, φωνές και κλάματα που «έπαιρνε το κεφάλι» των γερωντοτέρων, εύφρανε τις καρδιές των παιδιών και έκανε τους γονείς να χαίρονται, να κρυφοκαμαρώνουν και να βλέπουν κάπου μακριά ένα καλύτερο μέλλον γι' αυτά τα ξυπόλυτα, τα μισόγυμνα και λιμασμένα παιδιά τους.

Κι αφού χορταίνανε τα παιδιά παιγνίδια, μαζευόσανε με τα σκαμιά τους ή τα μακριά σαν άντερο ράσινα προσκέφαλα, που τα χρησιμοποιούσαν και για κάθισμα, γύρω στη γωνιά για να γευτούν ό,τι τράγημα ή εδεσμάτιο είχε βγει από τη φωτιά και να συμφωνήσουν τι θα ακούσουν πρώτα και τι ύστερα από το ρεπερτόριο της βραδιάς, το οποίο ήταν αρκετά πλούσιο.

Είχε παραμύθια και μύθους από τη μυθολογία μας, ανάγνωση της Οδύσσειας από μια ωραία σχολική έκδοση που υπήρχε σε όλα τα σπίτια, διηγήσεις αναφερόμενες σε ιστορικά ή θρησκευτικά πρόσωπα και σε κατορθώματα ή παθήματα γνωστών ή ξένων ανθρώπων, απαγγελίες από στίχους δημοτικών τραγουδιών όλων των ειδών, παροιμίες, παρόλδες, αριθμητικά προβλήματα (τρεις έντεκα τρεις δώδεκα τρεις δεκαπέντε κι έντεκα...), προβλήματα για άσκηση του νου (πώς θα περάσεις από ένα ποτάμι 1 λύκο, 1 πρόβατο και 1 δεμάτι χορτάρι όταν μπορείς να πάρεις μαζί σου μόνο ένα και τ' άλλα δυο που θα μείνουν να μην είναι το ένα τροφή για το άλλο), διηγήσεις αναφερόμενες στην τοπική παράδοση (όπως είναι το χτίσιμο του μοναστηριού, τα στοιχεία του Βάλτου και του Γαρζενίκου, η Οβριά που μοίρασε τα νερά ανάμεσα Σκοτεινής και Καντύλας, η

διάφορα παιγνίδια (όπως ήταν «η πινακωτή», «το δαχτυλίδι», «η πάσα κίσσα πέρδικα η πάσα κουκουβάγια»). Κι αφού κοιμόσανε τα παιδιά και η νύχτα δεν επέρναγε, ένας, ο πιο γραμματισμένος, διάβαζε να ακούνε και οι άλλοι ειδηλλιακά δράματα (όπως ήταν «η Γκόλφω» που πολλοί -σαν τον αείμνηστο γερο-Πάλα- την είχαν μάθει «ουλία απ' όζω») ή βιβλία με ιστορίες πειρατών και ληστών γραμμένα σε ωραία λόγια γλώσσα (όπως ήταν «Οι Πειραταί του Αιγαίου», «Ο λήσταρχος Καρα-Νταής και Μόρφω η φαρμακείτρα») κι άκουγες κατά την ανάγνωση αυτών και λέξεις παρατοπισμένες ή κακοποιημένες όπως «τον πελέκυν», «η νυξ ήτο ασελήνωτος» και πολλά άλλα τέτοια.

Το ρεπερτόριο αυτό, αν και ήταν το ίδιο κάθε βράδυ, δεν ήταν καθόλου μονότονο. Κι αυτό οφειλόταν -πέρα από την ποικιλία του- στην ικανότητα των προσώπων να διηγούνται παραστατικά και ζωηρά, να δραματοποιούν με επιτυχία διαλόγους και σκηνές από τα παραμύθια ή τα αναγνώσματα, και κατά περίπτωση να χρωματίζουν ή να αλλοιώνουν τη φωνή τους, να χειρονομούν, να θυμώνουν, να διατάζουν, να κάνουν λογιών λογιών μορφασμούς.

Και μ' αυτήν την αυτοδιδασκτική υποκριτική τέχνη κάθε βράδυ στο κάθε σπίτι, περνάγανε από τη φαντασία παιδιών και ενηλίκων και ζωντανεύανε ιστορικά πρόσωπα, βασιλόπουλα και βασιλοπούλες, παπάδες μουντάρηδες και άηλποτοι, παπαδιές και καλογριές, γέροι και γριές, μάγοι και μάγισσες, αράπηδες και σαρναντάπημοι, παλαβοί και γνωστικοί, βοσκοί και μπαλωματιάδες, γύφτοι και πραγματευτάδες, κοπέλια και αφεντικά,

(Συνέχεια στη σελ. 6)

Η Καντύλα προπολεμικά

Η Επικοινωνία του χωριού μας με τον έξω κόσμο

Από τον Αλέξανδρο Καρζί

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

Πριν από τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, κυρίως στις αρχές του περασμένου αιώνα, η επικοινωνία και συγχωριανότητα του χωριού μας με τον έξω κόσμο βρισκόταν σε πρωτόγονη κατάσταση.

Οι μεταφορές των προϊόντων, η μετακίνηση των κατοίκων, το εμπόριο, γινόταν με τα ζώα. Τα ζώα ήταν η ζωή των ανθρώπων. Η επικοινωνία δε, ήταν σχεδόν ανύπαρκτη. Όταν έγινε ταχυδρομικό και τηλεφωνικό κέντρο στο Λεβίδι, ένας πεζοπόρος διανομέας έφερνε, αν υπήρχε κάποιο γράμμα ή τηλεγράφημα στο χωριό.

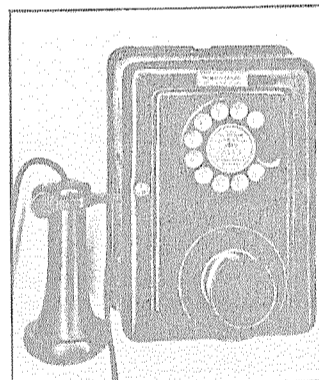
Μετά τη λήξη του πρώτου μεγάλου πολέμου, άρχισε η κατασκευή του δημοσίου δρόμου, που ήταν μια ζωτική αρτηρία για την αναζωογόνηση του χωριού μας. Πρώτον έδωσε δουλειά σε πολύ κόσμο και κυκλοφόρησε χρήμα στο χωριό μας. Δεύτερον ήρθε μεταφορικό αυτοκίνητο μέσον, και άλλαξε η επικοινωνία σε μορφή και χρόνο. Πρέπει να αναφέρω δε, ότι το πρώτο αυτοκίνητο που εξυπηρέτησε το χωριό μας ήταν λεωφορείο που έφερε ο Χαράλαμπος Ζερβογιάννης (Βούτσος). Πρώτο κυκλοφόρησε ένα ωραιότατο δεκαπενταθέσιο άσπρο και κόκκινο λεωφορείο, το οποίο είχε ονομάσει «Δάφνη». Επί πλέον είχε και ένα μικρό τετραθέσιο ξεσκεπαστο αυτοκίνητο για έκτακτα ταξίδια. Ο Χαράλαμπος εξυπηρέτησε αρκετά το χωριό ταξιδεύοντας καθημερινώς, πλην της Κυριακής, Καντύλα - Τρίπολη, και όπου αλλού εχρειάζετο. Αργότερα έφερε το φόρτο-επιβατικό για να εξυπηρετεί κυρίως το εμπόριο. Αργότερα λίγο μεγάλωσαν οι δουλειές στο χωριό μας και ο Γεώργιος Δεληγιάννης (Μπαρτζής) έφερε ένα επίσης ωραίο πράσινο φόρτο-επιβατικό για την εξυπηρέτηση της Καντύλας. Έτσι η Καντύλα απέκτησε ζωντανία εμπορική, κοινωνική, τουριστική, και η ζωντανία κρατήθηκε ακμαία μέχρι τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Η περίοδος αυτή ήταν η πιο ζωντανή και καλή εποχή στο χωριό μας.

Η Ανάπτυξη ήταν σταθερή, τα προϊόντα μας πήραν μεγαλύτερη αξία διότι έφθαναν γρήγορα στην αγορά, το εμπόριο αναπτύχθηκε, τα μαγαζιά αυξήθηκαν και πλουτίστηκαν με εμπορεύματα που πριν δεν υπήρχαν, ο τουρισμός αυξήθηκε ο τρόπος ζωής άλλαξε προς το καλλίτερο. Τα μέσα συγχωριανότητας ήταν τεράστια αλλαγή για το χωριό μας.

ΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ

Με την κατασκευή του δρόμου, μια άλλη μεγάλη πρόοδος ήρθε και «στόλισε» το χωριό μας: Το Τηλέφωνο!!!

Μέχρι την εποχή εκείνη ο απλοϊκός κοσμάκης άκουγε τις διάφορες ιστορίες, που οι διάφοροι ταξιδιώτες ή οι γυρολόγοι πραγματευτάδες έλεγαν, τα παραμύθια τους δηλ. όταν μάζευαν τον κόσμο στις γειτονιές, κυρίως τις γυναίκες, για να πουλήσουν τις πρματίειες τους.

4. Αυτόματων τηλεφώνων τοίχου μετά δίσκου κλήσεως.

5. Αυτόματων τηλεφώνων επιτραπέζιων μετά δίσκου κλήσεως.

Κάτι τέτοιο σαν παραμύθι ήταν κάτι που θυμάμαι από τη γιαγιά μου. Μας εδιηγείτο ότι κάποτε ο Παπουλάκος, (ένας έξυπνος πρματευτής) τους έλεγε ότι θάρθει εποχή που ο άνθρωπος θα ζώσει τη γη με ένα σύρμα.

Φυσικά ήξερε ότι ο Graham Bell, είχε ανακαλύψει το τηλέφωνο τον προ περασμένο αιώνα, το 1875-76 και ω του θαύματος, από τότε έζωσε ο άνθρωπος τη γη με ένα σύρμα.

Όπως σε κάθε καινούρια ανακάλυψη συμβαίνουν γεγονότα που θυμίζουν τον ερχομό τους, έτσι και με το τηλέφωνο του χωριού μας συνέβη ένα γεγονός που εντυπωσίασε πολλούς που ακόμα έγινε και σχετική σάτιρα.

Το τηλέφωνο είχε εγκατασταθεί στο γραφείο του δημοτικού σχολείου του τμήματος Ιης και 2ας τάξης στο παλιό σπίτι του Νικόλα του Μπέτσιου. Το 1928 εγώ, εξαετής μαθητής της πρώτης τάξης, υπήρξα μάρτυρας και αγγελιαφόρος του μηνύματος. Μια ημέρα, μέσα στην τάξη, με κάλεσε ο δάσκαλος μου, κ Μιχάλης Ζερβογιάννης (Ρόγας) και μου είπε να ειπώ στη γιαγιά μου Γεωργατσέλαινα, (της οποίας τρία παιδιά τότε ήταν στη Νότιο Αφρική, οι πρώτοι μετανάστες από το χωριό μας), να έρθει την επομένη 10 η ώρα το πρωί στο σχολείο, θέλει να της μιλήσει ο γιος της ο Δημήτρης Δεληγιάννης στο τηλέφωνο από το Τζιοχάνε-σμποργκ. Δεν χρειάζεται να περιγράψω τη λαχάρα της.

Πράγματι την επομένη ήρθε η γιαγιά μου γεμάτη αγωνία στο σχολείο και περίμενε το τηλεφώνημα. Εδώ πρέπει να κάνω μια παρένθεση για την αιτία του τηλεφωνήματος.

Την εποχή εκείνη είχαν μείνει στο σπίτι της γιαγιάς από τα εννέα παιδιά της φαμελιάς, τα δύο κορίτσια και ο μικρότερος γιος της. Τα παιδιά στη Νότιο Αφρική αποφάσισαν να πάρουν μαζί τους τη μα κόρη την Ευδοκία. Η Ευδοκία όμως ούσα 18 ετών, δεν ήθελε να μεταναστεύσει.

(Συνέχεια στη σελ. 6)

«ΤΑ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΑ»

Έκδοση του Συλλόγου των εν Αθηναις και Απανταχού Κανδυλιωτών "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" ΚΩΔΙΚΟΣ: 4431

Γραφεία: Κεραμεικού 23 Τ.Κ. 10437 1ος όροφος ΤΗΛ. -FAX: 5240271 ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού	9 ΕΥΡΩ
Εξωτερικού Αμερικής	δολ. 25
Αυστραλίας	δολ. 45
Καναδά	δολ. 40
Αφρικής	ραντ. 250

Για τους κατοίκους του χωριού οι συνδρομές είναι προαιρετικές.

Για τα μέλη του Συλλόγου συνδρομή Συλλόγου και εφημερίδας μαζί, 6 ΕΥΡΩ Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο

Παναγιώτης Χ. Ευσταθίου Πρόεδρος Διοικ. Συμβουλίου

Ενυπόγραφα άρθρα απηχούν τις προσωπικές απόψεις των συνταχτών και ουδεμία ευθύνη φέρει το Δ.Σ. του συλλόγου

ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΥΓΟΥΣΤΙΑΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Χώρος Αρχαίας Ολυμπίας. Κανδυλιώι σε ημερήσια εκδρομή που έκανε, δωρεάν, ο Σύλλογός μας την 12-8-2005.

«ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ» 2005

Του Πρωτοπρεσβυτέρου Ιωάννου Κατσαρού

«Από την χώραν του ουρανού τη χρυσοστολισμένη ήλθε το Βασιλόπουλο και μες την φάτνη γέρνει.»

Ήταν νύχτα βαθύ σκοτάδι απλωμένο εις ολόκληρον την περιοχή της Βηθλεέμ, σκοτάδι παγερό συμβολικό του πνευματικού εκείνου σκότους που εκάλυπτε ολόκληρη την οικουμένην. Κανένας δεν εφάνταζε το έμελλε να συμβεί εις την παγωμένην εκείνην νύχτα.

Μόνον ο ουρανός προτοιμάζετο διά να αναγγείλει το χαρμόσυνο και μεγάλο εκείνο γεγονός. Εκεί λοιπόν εις την ημερίαν της νύχτας μακριά από την βοήν και την αμαρτολόγητον του κόσμου, χωρίς καμίαν ανθρώπινη βοήθεια, εκεί στο ταπεινόν και ακάθαρτον Σπήλαιον της αφιλόξενης Πόλεως της Βηθλεέμ: «έτεκεν τον η Αγία Παρθένος Υιόν αυτής τον πρωτότοκον και εσπαργάνωσε αυτόν και ανέκλινεν εις τη φάτνην διότι ουκ ην αυτοίς τόπος εν τω καταλύματι.» (Λουκ. β' 1-20).

Τι ανυπέρθλτος αλλόττης, Τι θεία συγκατάβασις, ανεξιχνίαστος Θεία Βουλή. Τι μακροθυμία του Θεού. Το ανυπέρθλτο δώρον της ευσπλαχνίας του Θεού προς τον άνθρωπον, έχει γίνει πραγματικότητα. «Ο ακώρτος παντί πώς εκωρτήθη εν γαστρί. Ο εν κόλποις του Πατρός, πώς εναγκάλας της μητρός», ψάλλει η Εκκλησία μας. «Ο στερεώσας την γην επί των υδάτων, εις το έρημον Σπήλαιον ανακλίνεται. Ο εν νεφέλαις διεξάγων της θαλάσσης το ύδωρ, εν Βηθλεέμ γεννάται». Γεννάται μέσα σε ένα σπήλαιο που χρσίσουμε για στάβλος των ζώων, στην ταπεινήν φάτνην εναποτίθεται, ταπεινά σπαργανούται. Πτωχή η ανθρώπινη καταγωγή του. Πτωχή και η εμφάνισίς του.

Έξω όμως από το Σπήλαιον η φύσις και ο Άυλος κόσμος φανερώνει το μεγαλείον της συγκαταβάσεως του Θεού. Οι Άγγελοι αναγγέλλουν το χαρμόσυνο γεγονός και την ανακαίνισιν της ανθρωπότητος και ψάλλουν:

«Δόξα εν Υψίστοις Θεώ και επί Γης Ειρήνη.» Οι ουρανοί για μεγάλο δείγμα του μεγαλείου του γεγονότος στέλλουν

ασυνήθη αστέρα. Οι σοφοί του κόσμου μαζί με τους Ποιμένας προσκυνούν τον νεογέννητο Σωτήρα.

Μας καλεί και εμάς εις προσκύνειν η Αγία μας Εκκλησία με τον Υπέροχον αυτόν Ύμνον:

«Δεύτε ιδώμεν πιστοί που εγεννήθη ο Χριστός. Ακολουθήσωμε λοιπόν, ένθα οδεύει ο αστήρ.»

Δύο, αδελφοί μου, από τα μεγαλύτερα δώρα που ο Χριστός έφερε στον κόσμο είναι η Αγάπη και η Ειρήνη:

«Ταύτα εντέλλομαι Υμίν ίνα αγαπάτε αλλήλους,» είπεν ο Χριστός εις τους Μαθητάς του ολίγον προτού βαδίσει προς το πάθος. «Ειρήνην Υμίν,» ήταν η πρώτη λέξη που είπε μετά την Ανάστασίν του. (Ιωάν. α' 1-17)

Χωρίς την Αγάπην Αδελφοί μου που έφερε το Νήπιον της Βηθλεέμ, οι ψυχές των ανθρώπων μένουν έρημες και ξερές και άγονες οι καρδιές. Χωρίς την Ειρήνην οι άνθρωποι μοιάζουν με θηρία που αλληλοσπαράζονται. Θηρίο ανήμερο έγινε ο Ηρώδης, όταν άκουσε ότι Μάγοι ήλθαν από την μακρινήν χώραν της Ανατολής στα Ιεροσόλυμα για να προσκυνήσουν τον Νεογέννητο Βασιλιά. Πόσων φωτιών μίσους άναψαν στον ανόπτον εκείνον Βασιλιά τα λόγια τους:

«Πού εστι ό τεχθείς Βασιλεύς των Ιουδαίων; Είδομεν γαρ αυτού τον αστέρα εν τη Ανατολή, και ήλθομεν προσκυνήσαι αυτόν.» (Ματθ. β' 1-12)

«Μάγους προσκαλείται ο Νυμφίος της Εκκλησίας. Δώρα τούτων αίρει ο Υιός της Παρθένου.» (ψαλμός) ψάλλει η Εκκλησία μας την νύχτα των Χριστουγέννων. Πάλιν, λοιπόν, και εφέτος στον κομματιασμένον αυτόν κόσμο, που τον σπαράσσουν οι εγωισμοί, η απονία, τα μίση, η σκληρότης, οι δικόνειες, θα χτυπήσουν χαρμόσυνα οι καμπάνες, και θα ψαλεί σε όλες τις ορθόδοξες χριστιανικές Εκκλησίες για άλλη μια φορά ο Αγγελικός Ύμνος:

«Δόξα εν Υψίστοις Θεώ και επί Γης Ειρήνη.» Να Υψώσουμε και εμείς φωνήν μεγάλην να μας ακούσουν οι

ισχυροί της Γης να σταματήσουν πια οι πόλεμοι και οι αιματοχυσίες και να επικρατήσει ο Χριστός, η Ειρήνη, η αγάπη και η χαρά, σε ολόκληρο τον κόσμο.

Και να έλθωμεν και εμείς προσκυνήσαι τις Άγιες αυτές ημέρες, όπως οι Μάγοι, όπως οι ποιμένες - οι Αθώοι εκείνοι άνθρωποι οι αφοσιωμένοι στην εργασία τους και στην προσευχή τους, που φύλαγαν όλην την νύχτα το κοπάδι τους.

Εκεί ήλθε η θεία επίσκεψις και η θεία ευλογία: «Και ιδού Άγγελος Κυρίου επέστη αυτοίς» (Λουκά β' 1 - 20) και πρώτοι αυτοί προσκύνησαν τον Χριστό. Θα νοιώσουμε, αδελφοί μου, δροσιά και γλυκύτητα του Γεννημένου Χριστού μας. Ας προσπαθήσει ο καθένας μας να έλθει όσο πιο κοντά με την φαντασία του στο Άγιο Σπήλαιο της Βηθλεέμ και οπωσδήποτε θα καταλάβει πως το Νεογέννητο Θείο Βρέφος είναι όπως το είπε ο Προφήτης Ησαΐας πριν χιλιάδες χρόνια:

«Μεγάλης Βουλής Άγγελος. Θεός Ισχυρός. Εξουσιαστής. Άρχων Ειρήνης. Πατήρ του Μέλλοντος αιώνος.» Χρόνια Πολλά, ευλογημένα, λουσμένα με το φως του Χριστού. Το Θεϊκό Αστέρι της Βηθλεέμ να φωτίζει το δρόμο σας.

24/12/2005

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

του Φάνη Σ. Δεληγιάνη - Μπλούτα

Όπως κάθε χρόνο έτσι και εφέτος ολόκληρη η ανθρωπότητα, ταραγμένη από τους πολέμους, τις αιματηρές συγκρούσεις και τις αναστατώσεις ετοιμάζεται να γιορτάσει και πάλι τη γέννηση του Θε-

ανθρώπου. Σε όλους τους χώρους, θα απηχηθεί ο αγγελικός ύμνος των Χριστουγέννων το «Δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία». Η εποχή εκείνη που γεννήθηκε ο ΧΡΙ-

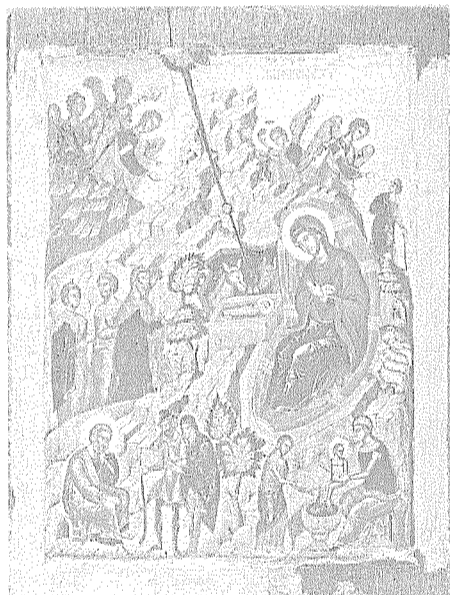
φέρνει τα βήματα των απλών ανθρώπων στις Εκκλησίες γιατί θέλουν να μνήσουν το χαρμόσυνο γεγονός και να ψάλλουν τον ύμνο των Αγγέλων. Σήμερα οι περισσότεροι είναι κλεισμένοι στον εαυτό τους και μερικοί στον εγωισμό τους. Γιορτάζουν τα Χριστούγεννα τυπικά και χωρίς ΤΟ ΧΡΙΣΤΟ. Ευτυχώς είναι λίγοι. Την ημέρα των Χριστουγέννων οι Εκκλησίες γεμίζουν κόσμο. Τα τελευταία χρόνια η προσέλευση του κόσμου αυξήθηκε σημαντικά και στις πόλεις.

Η Εκκλησία μας επί είκοσι αιώνες μας παρουσιάζει, το θείο βρέφος της Βηθλεέμ. Μας καλεί να γιορτάζουμε αληθινά Χριστούγεννα ψάλλοντας «Δεύτε ιδώμεν πιστοί που εγεννήθη ο Χριστός» με πίστη, ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο.

Ο Θεός γίνεται άνθρωπος για τη δική μας σωτηρία, για το καλό το δικό μας, της οικογένειάς μας και κατ' επέκταση της Πατρίδας μας.

Η Γιορτή των Χριστουγέννων είναι οικογενειακή. Δίνει μια ξεχωρη χαρά, έτι δε περισσότερο όταν υπάρχουν παιδιά, αυτά δίνουν ζωτικότητα, γέλια, ευτυχία. Τα κάλαντα είναι ΜΗΝΥΜΑ που αγγίζει τις καρδιές των περισσότερων ανθρώπων. Θυμούνται τα παιδικά τους χρόνια που με τόση αγωνία και χαρά τα περιμένανε.

Εύχομαι ολόψυχα να γιορτάσουμε τα Χριστούγεννα ζώντας το αληθινό μήνυμα του ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. Το δε ΝΕΟ ΕΤΟΣ για όλους τους ανθρώπους να είναι έτος προόδου, ευτυχίας, ειρήνης και υγείας όλης της κοινωνίας.

Η Γέννηση του Κυρίου (α' μισό 17ου αι.)

ΑΠΟ ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ ΦΙΛΟΥ ΜΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥ κ. ΝΙΚΟΥ Ε. ΜΑΡΚΑΚΗ

Ο κ. Μαρκάκης παρέα με τον αξέχαστο Κόκκινο, όπως σχολιάζει ο ίδιος, και δύο άλλοι Κανδυλιώτες

1970. Ο κ. Μαρκάκης, τρίτος από αριστερά, με άλλους επισήμους, περιμένοντας ν' αρχίσει η παρέλαση της 25ης Μαρτίου.

1971. Η Κανδύλα χιονισμένη

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΚΑΝΤΥΛΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Του Βασίλη Μερκούρη
(Παναγέρα)

ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΟΣ

Κείνο το γιόμα της χειμωνιάτικης Παρασκευής το κουδούνισμα του τηλεφώνου μου φάνηκε πιο γλυκό και πιο χαρούμενο.

Ένα αδιόρατο συναίσθημα πλησμονής με πλημμύρισε και ανυπομονώντας το σήκωσα.

Όντως, στην άλλη άκρη ήταν η φωνή του φίλου μου του Σταύρου.

- Βασιλάκο, Σαββάτο αύριο. Θα «τραβήξουμε» καμιά Καντύλα;

- Έγινε, «μανάρι». Και... αυτό αποτελούσε συνεννόηση.

Κείνες τις εποχές, το 1979 ήταν, οι ρυθμοί ήταν πιο ήρεμοι, γι' αυτό δεν μου έκανε κόπο να πηγαίνω στο σπίτι του να τον παίρνω.

Ήταν και η ανάγκη της κουβέντας, βλέπετε.

Η μεταπολίτευση, με πολύ κοντινό παρελθόν και τα ερωτήματα μα και τα ερωτηματικά τεράστια. Γι' αυτό και το ταξίδι όσο διαρκέστερο ήταν, τόσο και πιο απολαυστικό γινόταν.

Θέλαμε χρόνο και κουτσό γαϊδούρι κατά τη ρήση του Σύγκλου για να αισθανθούμε την πληρότητα της κουβέντας.

Αυτά στο δρόμο. Γιατί όταν καθόμασταν στο τραπέζι, η κοινή αγάπη για το τραγούδι και την «παλαική» παρέα τ' άφηναν όλα πίσω.

Κείνα τα χρόνια -δεκαετία του '70 ως τα μέσα της δεκαετίας του '80- η Καντύλα για μας ήταν ό,τι και οι ΔΕΛΦΟΙ. Σχεδόν το... κέντρο του κόσμου!

Όλες οι μορφές που μας μπόλιασαν τραγουδιστικά και που παρήγαγαν «ιστορικό υποκείμενο» ζούσαν. Εκεί τα γλέντια, εκεί οι χαρές, εκεί και οι μεγάλες και απέραντες κουβέντες.

Εκεί μάθαμε και για τα «ερά φωνητικά τέρατα» που είχαν μετοικήσει στη ΒΟΧΑ.

Μυθοποιημένα στην Καντυλαϊκή συνείδηση και η γνωριμία πια μαζί τους άρχισε ν' αποτελεί σκοπό ζωής!

Η πρόσβαση στο Ζευγολατιό που έμεναν ήταν εύκολη, καθώς, πηγαίνοντας προς την Καντύλα από την Στυμφαλία, μπορούσαμε να περνάμε από 'κει. Όμως γνωριμίες δεν υπήρχαν και το καφενείο που απετέλεσε το κατοπινό «φώλι» δεν το είχε πάρει ακόμα ο φίλος μου ο Γιώργης του ΤΖΙΟΡΑ. Όλη αυτή η κατάσταση μας γέμιζε άγχος και αγωνία, γιατί μεγάλοι άνθρωποι ήταν και... η μοίρα κοινή γαρ για όλους μας!

Κείνο το γιόμα του Σαββάτου λοιπόν, το συναίσθημα που με είχε πλημμυρίσει από την προηγούμενη, εξακολουθούσε να με διακατέχει.

Πήρα το φίλο μου και κινήσαμε για την Καντύλα.

Για πρώτη φορά (θυμόμουν μετά) πήρα την παραλιακή και το ταξίδι έγινε εκδρομή.

Η κουβέντα -από τις σπάνιες φορές- δεν ήταν πολιτική παρά... φιλοσοφική. Έτσι μαζί με τη χαρά και μια απέραντη γαλήνη με κατέλαβε.

Φτάσαμε στο ΛΕΧΙΟ. Από τη μια μεριά η απεραντούνη της θάλασσας κι από την άλλη το πράσινο του κατάφυτου τοπίου.

Μια μεταλλαχτική χρωματική πανδαισία άρχισε να εξελίσσεται σε οργιώδες παιχνίδισμα των ματιών μου.

Ο ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΟΣ

Η υπέρβαση πια ήταν γεγονός!

Περνώντας από τον ΑΣΣΟ ξαφνικά φρενάρισα.

Γύρισα λίγο πίσω και, ...-πράγματι δεν είχα γελαστεί.

- Μανάρι, λέω στο φίλο μου, το αρνί δείχνει να 'ναι έτοιμο.

- Καλά λες, Βασιλάκο, δεν παίρνουμε να πάμε πεσκέσι στο χωριό;

Κατέβηκα. Ο ταβερνιάρης, προσιτός άνθρωπος, μ' εξηπρέτση... Μου 'κοψε το μισό.

Μπήκα στο αυτοκίνητο και κινήσαμε, όταν ξαφνικά, ήλθε η φωνή του φίλου μου περισσότερο σαν χωρατό παρά σαν επιθυμία.

- Βασιλάκο, «φιλιά» έχουμε, δεν πάμε στο Μαυρομίχαλο; Αυτό ήταν.

Μπήκα στο Ζευγολατιό και διαισθητικά σχεδόν έφτασα στο σπίτι του.

Μας καλωσόρισαν και μας καλοδέχτηκαν με περίσσια και διπλή χαρά, καθώς, κατά παράξενο και συγκυριακό τρόπο, είχε προηγηθεί η επίσκεψη του φίλου Κώστα Δάλκου και του Μιχάλη του Μπίσια.

Μπήκαμε και τους βρήκαμε μέσα.

Το κλίμα σχεδόν είχε δημιουργηθεί...

Η γυναίκα του η Χρυσάφω, πρόσχαρη και καλοδεχτική, έστρωσε τραπέζι.

Η «μάπα» από το χειμωνιάτικο βοριάδακι είχε γίνει γλυκιά και την προτιμήσαμε πιότερο από το κριάς. (Με αλάτι και δυο σταλιές ξίδι, για όσους δεν το γνωρίζουν, αποτελεί τον καλύτερο μεζέ για το κρασί). Το κρασί -δικό του ήταν- μοσχοβόλαγε... Πραγματικό «ΑΝΑΜΑ».

Η κουβέντα με το Μαυρομίχαλο όταν εξελίσσεται γύρω από το τραγούδι γίνεται απολαυστική.

Έτσι και κείνο το βράδυ άρχισε να μας διηγείται πώς μεταλλάχτηκε τραγουδιστικά όταν για πρώτη φορά (φαντάρος ήταν) άκουσε στο γραμμόφωνο τον Κώστα το ΡΟΥΚΟΥΝΑ να τραγουδάει.

Μαγεύτηκε!

Γίνεται στο έπακρο «ΡΟΥΚΟΥΝΙΚΟΣ» και περνάει όλον

τον ηχοχρωματισμό στη φωνή του.

Τοποθετεί καλύτερα τις γραμμές, μιας και έχει μεγαλύτερο εύρος η φωνή του, και δίνει έναν και δυό τόνους πολλές φορές παραπάνω στην ερμηνεία του.

Μαγεμένος και ο ίδιος, μας λέει, μας... λέει και δείχνει να μπαίνει στο πεδίο της έκστασης, όταν η φωνή του Σταύρου διακόπτεται το συνειρμό του.

- Μαυρομίχαλε, ... οι παλαιοί στη «φιλιά» τραγουδούσαν κιόλας.

- Θα πούμε κι ένα τραγούδι, ρε παιδιά, δεν θα σας χαλάσω το χατίρι.

Έδειχνε να παραμαζεύεται βγάζοντας ένα μουγκρητό.

Έπιασε την «προξενιά».

Η φωνή του όμως δεν είχε ακόμα ζεσταθεί και στην πρώτη κορόνα γρέζισε.

Τον αγκάλιασα και του ζήτησα να σταματήσει, βάζοντας στο λόγο του πάλι το ΡΟΥΚΟΥΝΑ. Ντοπαρίστηκε... ενώ εγώ χωρίς να με πάρει είδηση του έριχνα πιπέρι στο κρασί.

Σήκωσα το ποτήρι μου και τον κάλεσα να πιούμε στην υγιά του.

Τον αγκάλιασα πιότερο, ενώ συγχρόνως παρατηρούσα και διέκρινα μίαν αδιόρατη ούσπαση στο πρόσωπό του -και πόσο να την διακρίνεις ηλιοκαμένους και τραχύς όπως ήταν.

Έβγαλε ξανά ένα μουγκρητό και ξανάπιασε την «προξενιά».

Θεέ μου! Την άρχισε από την κορύφωσή της. Από 'κει δηλαδή που άλλες φορές την τελειώνει. Φοβήθηκα πως δεν θα την βγάλει... Μα όταν τελείωσε την πρώτη στροφή, άκουσα αυτή την υπέροχη σε μουσικότητα και ηχοχρωματισμό φωνή του να λέει: Φέριτε πιπέρι.

Είχε γίνει το θαύμα!

Όλη η νύχτα κύλησε χωρίς ανάσα.

Με μια «Κολομοίρεια» ευκολία (Μανιάτης και ο ίδιος) άλλαζε μοτίβα και μετερχόταν τα είδη του τραγουδιού, που έκαναν τα συναισθήματά μας να χοροπηδάνε.

Είχε προχωρήσει πια η νύχτα όταν κατάφερα να τον φέρω στους Καντυλαϊκούς δρόμους.

Η ένταση έφυγε από το πρόσωπό του και η γαλήνη τον αγκάλιασε.

Έφερε το χέρι του στο σαγόνι του και έπιασε το «Θε μου για ρίξε 'να νερό».

Τρελάθηκα και... άρχισα άκρατα να εκδηλώνομαι.

Το πήρε σαν «έπαινο», κάτι σαν πιστοποίηση της μεγαλοσύνης του και μας είπε.

Στο βίο μου, έχω κάνει γάμους, αρρεβώνες, βαφτίσια, γλέντια πολλά. Μα... ποτέ τέτοια βραδιά. Να 'στε καλά.

Σχεδόν ξημέρωνε πια, όταν πήραμε χαμπάρι τη Χρυσάφω να κάνει νόημα του Μαυρομίχαλου.

Σηκώθηκε και δυνατά τη ρώτησε τι συμβαίνει.

- ...το βουτσι, του λέει, δε βγάζει άλλο κρασί!!!

Ο Μαυρομίχαλος, παιδί της οψιμότερης εσωτερικής μετανάστευσης, έφυγε από το χωριό με την ευχή και την ελπίδα της δημιουργίας.

Και έτσι διαλέγοντας τη σχεδόν απομόνωση πορεύτηκε το δρόμο της ζωής. Λέγεται Μανιάτης και γεννήθηκε το 1920.

Στην Καντύλα άφησε όνομα τη δεκαετία του '50 όταν, ως δραγάτης, πλημμύριζε τον Καντυλαϊκό κάμπο με τη μελωδική φωνή του.

Προέρχεται από τη Μανιαταϊκή «Σκληθρα», ίσως την πιο καλλίφωνη της Καντύλας.

Είδαμε πως τραγουδιστικά μεταλλάχτηκε, όταν άκουσε το ΡΟΥΚΟΥΝΑ.

Ο Ρούκουνας, μέλος της περιφημής γενιάς του μεσοπολέμου, καταγόταν από τη Σάμο και είχε ειδικευτεί στους αμανέδες.

Μαζί δε με τους Αραπάκη, Νταλκά, Ρόζα και Ρίτα άλλαξαν τη «ρότα» του δημοτικού τραγουδιού.

Ο Μαυρομίχαλος θεοποίησε τους ερμηνευτικούς δρόμους του Ρούκουνα και μοιολιάστηκε απ' αυτούς. Έλεγε τους μανέδες, την «προξενιά» και ό,τι άλλο τραγουδούσε ο Ρούκουνας όπως την «Τζαβέλινα» με περίσσια ερμηνευτική δεινότητα.

Η «προξενιά» τραγούδι ΜΙΝΟΡΕ και φτιαγμένο για τις ανάγκες των πανηγυριών της εποχής φαντάζει κλέφτικο. Όμως κινείται σε ανατολίτικους δρόμους και απαιτεί ειδικές μα και πιατιές ικανότητες για να ερμηνευτεί.

Ο Μαυρομίχαλος τις διέθετε και το απογείωσε.

Δεν είχε ταίρι.

Όμως εγώ όταν άκουσα το «Θε μου για ρίξε 'να νερό» τρελάθηκα. Είχα ακούσει όλους τους μεγάλους μα κανείς δεν το 'λεγε σαν κι αυτόν.

Η ηχοχρωματική πλημμυρίδα που έβγαίνει από το στόμα του, ακούμπηγε και έσφιγγε το στήθος αποδεσμεύοντας «πακτωλό» τα συναισθήματα. Το τραγούδι αυτό, μα και μοιρολόι συνάμα, απαντιέται μόνο στην περιοχή μας.

Γι' αυτό μου έκανε μεγάλη εντύπωση, όταν έπεσε στα χέρια μου ένας κατάλογος με τις γραμμοφωνήσεις του ΑΡΑΠΑΚΗ και αναφερόταν.

Μια μέρα λοιπόν, Κυριακάτικο πρωινό ήταν, καθώς κουβέντιαζα με το μπάριμα-Τάσιο τον Κάμμα, μου τραγούδησε το συγκεκριμένο τραγούδι και στο τέλος μου είπε:

- Που λες, Βασιλάκο, από μένα το πήρε ο Αραπάκης! Ήταν σ' ένα πανηγύρι στον ΑΣΣΟ που τραγουδάγε μαζί με το ΡΕΛΛΙΑ. Μ' έβαλαν κι εμένα να τραγουδήσω. Τραγουδούσα αυτό το τραγούδι και του άρεσε πολύ.

Ας το αφιερώσουμε λοιπόν στη μνήμη του μπαρμα-Τάσιου, μα και στη μεγαλοσύνη του Μαυρομίχαλου.

**Θε μου για ρίξε 'να νερό
κι ένα θαρύ χαλάζι.**

**Για να σαπίσουν τα λουριά
να πέσουν τα κουδούνια.**

**Να χάσει ο νιος τα πρόβατα
να χάσει ο νιος τα γίδια.**

**Και να 'ρθει θράδου σπίτι μου
σιμά στην κάμαρά μου.**

Το Μαυρομίχαλο, πάλι από συγκυρία, τον ανταμώσαμε σ' ένα οργιώδες και ανεπανάληπτο τραγουδιστικό βράδυ. Μα και πάλι δεν καταφέραμε να τον μαγνητοφωνήσουμε.

Μετά δυστρόπησε...

Μια μέρα, βλέποντας το χρόνο να φεύγει, μας παράγγειλε να πάμε.

Αρματωθήκαμε και πήγαμε. Μα μόλις μας είδε άλλαξε γνώμη. Έτσι δεν έγινε μορετό ν' αποτυπωθεί και να μείνει αυτή η σπάνια φωνή.

85άρης πια και στις δύσκολες στιγμές που περνάει του ευχόμεστε γαλήνη ψυχής.

ΥΓ. 1: Θα χρωστάμε χάριτες μεγάλες αν κάποιος, απ' όσους μας διαβάσουν, έχει ηχογραφήσει τη φωνή του και μας τη στείλει.

ΥΓ. 2: Είχε παραδοθεί το κείμενο, όταν επισκέφτηκα το Μαυρομίχαλο προς αναζήτηση φωτογραφίας.

Έδειξε να με γνώρισε και βάλθηκε να τραγουδήσει... Έβγαλε περισσότερο κραυγή, παρά ηχο.

Δεν κατάλαβα και ρώτησα τη γυναίκα του ποιο τραγούδι μπορεί να λέει.

- Εγέρασα και δεν μπορώ, μου είπε.

Το άκουσε και προς επίρρωση των λόγων της άρχισε να κλαίει. Συγκινήθηκα πολύ.

Το μοιρολόι αυτό αξίζει να καταγραφεί.

**Εγέρασα και δε μπορώ
κι αποιών να χαιρετήσω,
να χαιρετήσω τα θουνά
χιόνια 'ναι πλακωμένα
να χαιρετήσω τα κλαριά
δροσιά είναι γιομάτα
να χαιρετήσω τις ξανθιές
ζηλεύουν μαυρομάτες
να χαιρετήσω ανύπαντρες
ζηλεύουν παντρεμένες**

**.....
ν' αφήσω ευατή στους φίλους μου
κι ευατή στους εδικούς μου.**

ΤΖΙΟΜΑΓΚΑΣ

Μιχάλης Ξηρογιάννης κατά το επίθετο και παιδί του γερο-Ντίνου του Χαράλη.

Γεννήθηκε το 1916 και πέθανε σε ηλικία 87 χρόνων.

Εγγόνι της περιφημής και μυθοποιημένης Σιανιούς. Κληρονόμησε απ' αυτήν όλο το μουσικό της πλούτο και διέγραψε «τραγουδιστική ιστορία» ισάξια και εφάμιλλη των μεγάλων.

Ανήκε στην ίδια γενιά που θεοποίησε το ΡΕΛΛΙΑ και που με περισσή ευκολία κατέγραφε και κωδικοποιούσε τα καινούρια ακούσματα.

←
Θυμάμαι την ευκολία που είχε να παίζει το «παριανό» με το στόμα και την πολύ μεγάλη ευχέρεια να το αναλύει. Μου έλεγε: Από τη στιγμή που το

«τίρι» έγινε «τούρου» υποχρέωσε και το χορευτή να βαρύνει και να σέρνει τα βήματά του. Έτσι άλλαξε όλο το «σύστημα» της ακουστικής και της θέασης. Ήταν ένα «στοχαστικό ον» και

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΖΕΡΒΟΓΙΑΝΝΗ (ΑΖΙΟΥΝΗ)

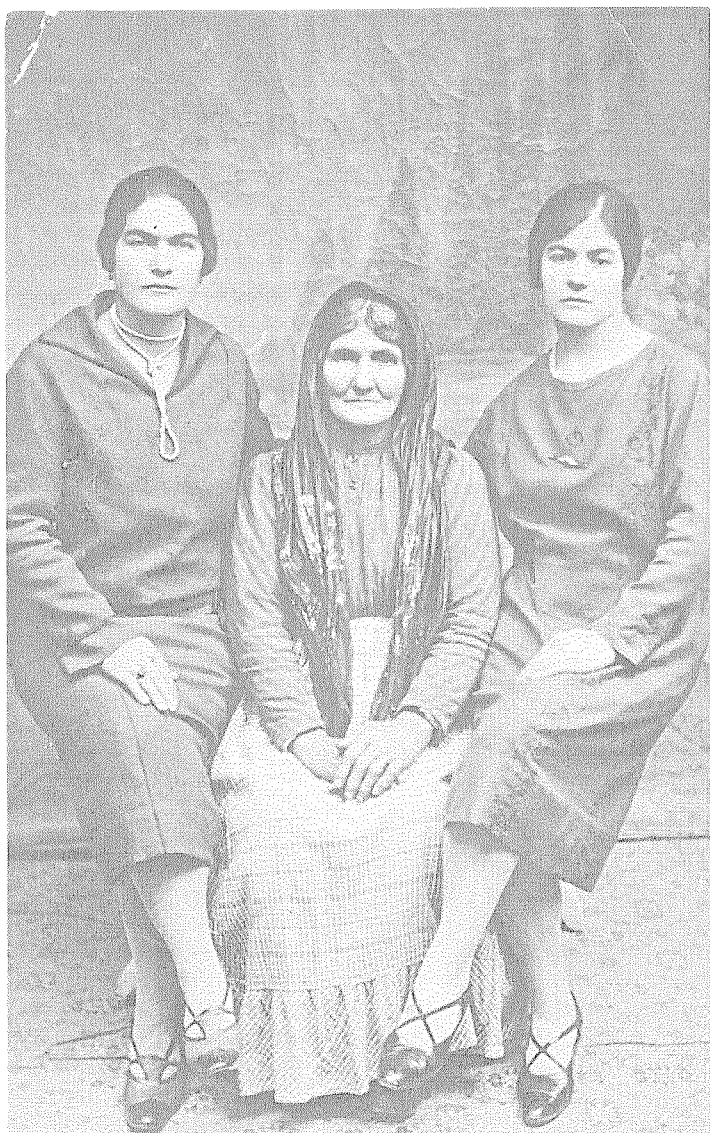
Μια δέσποινα της αλλοτινής Καντυλαϊκής κοινωνίας. Θυγατέρα του γερο-ΛΟΥΛΑ. Γεννήθηκε το 1898 και πέθανε σε ηλικία 97 χρόνων. Η εκπληκτική της μνήμη και το απέραντο κουβεντολόι μαζί της, μου χάρισαν τον κύριο όγκο των πληροφοριών μου.

Ας μου επιτραπεί στη μνήμη της ν' αφιερώσω ένα αμιγώς Καντυλαϊκό τραγούδι.

«Φεγγάρι μου που 'σαι ψηλά»
Φεγγάρι μου που 'σαι ψηλά και φέγγεις στο σκοτάδι, μια χάρη μόνο σου ζητώ μη θγεις απόψε βράδυ. Να πάω στην αγάπη μου στα δυο γλυκά μου μάτια, και θέλω να 'ναι σκοτεινά οι δρόμοι τα σοκάκια.

ΔΥΟ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΗ ΓΕΝΙΑ ΤΟΥ 1870

Η μυθοποιημένη ΚΑΛΟΜΟΙΡΑ με τις κόρες της Μαργαρίτα και Φωτεινή Φωτογραφία (του 1928) που χρωστάμε στους Καντυλαίους και που την θεωρούμε ιστορική

Η γρια-ΦΩΤΩ του ΚΑΤΣΙΑΡΔΟΝΗ με το γέρο της το Γιώργη

Ο ΤΖΙΟΜΑΓΚΑΣ

είχε τη manía της διόρθωσης. Λάτρευε ΤΟΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ και τον θεωρούσε κορυφαίο των κορυφαίων.

Ο μπαρμα-Μιχάλης έλεγε εξαιρετικά όλα τα τραγούδια.

Μα εκπληκτικά ερμήνευε τα: «'Κείνο τ' αστέρι το λαμπρό» «Ο κάμπος επρασίνας» «Σαν θέλεις γιε μου την ευχή» Να του τα αφιερώσουμε.

«'Κείνο τ' αστέρι το λαμπρό» 'Κείνο τ' αστέρι το λαμπρό, που πάει κοντά στην Πούλια, 'κείνο μου φέγγει κι έρχομαι, Δέσπω μου, στην αυλή σου. Βρίσκω την πόρτα ασφαλιστή και τα κλειδιά παρμένα. Σκύβω φιλιώ την κλειδωνιά.

«Ο Κάμπος επρασίνας»
Ο Κάμπος επρασίνας 'πο τα πολλά λουλούδια κι εσύ δε θγαίνεις να σε ιδώ αγάπη μου καινούρια.

Για έθγα έξω να σε ιδώ τι μέσα 'γώ δε μπαίνω την αηδονολαλιά σου ακώ και πέφτω και πεθαίνω.

Τον ταμπουρά μου ετσάκισσα, κόρη μου, στην αυλή σου για 'Ένα φιλί που μου 'ταξες εσύ και η αδελφή σου.

Δος μου το, κόρη, το φιλίδος το μην το λυπάσαι στον κάτω κόσμο θα το θρεις κρεβάτι να κοιμάσαι.

- Θα σου το δώσω το φιλί να μη θαρια- 'ρωστήσεις αμάν απ' το Θεό στο χέρι σου να μην το μαρτυρήσεις.

Τη δεύτερη στροφή την έχω ακούσει από τον ΤΖΙΟΜΑΓΚΑ και την τελευταία από τον ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ.

Το δε συγκεκριμένο τραγούδι το θεωρώ την κορωνίδα της δημοτικής μας ποίησης.

«Σαν θέλεις, γιέ μου, την ευχή»
Σαν θέλεις γιε μου την ευχή θέλεις και την κατάρρα, σε μονοδέντρι μη σταθείς

σε πύκο μη σταλιάσεις. Παρά σε ακροποταμιά σε πέτρα σε λιθάρι, και ναν' το βόλι στην καρδιά το βόλι στο κεφάλι.

ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Παναγιώτης Μπελεσιώτης κατά το επίθετο. Γεννήθηκε στα 1912 και πέθανε σε ηλικία 92 χρόνων.

Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ με την εγγόνα του

ΔΙΑΔΟΧΟ -μας έλεγε ο Γιώργης του ΤΖΙΟΡΑ- τον ονομάτισε ο Αλέκος ο Παπασπυρίδης, καθώς, στην κηδεία του πατέρα του, έβλεπε τις αδελφίδες του να κλαίνε και τους είπε: - Τι κλαίτε, αφού έχετε το ΔΙΑΔΟΧΟ.

Ήταν μόνο επτά χρόνων. Παιδί της φτώχειας και της ορφάνιας λοιπόν. Και με άδηλη μοίρα στο χωριό πήρε το δρόμο της φυγής και βρέθηκε στο Ζευγολατιό μόλις στα 18 του χρόνια... Μα κουβαλώντας μαζί του όλους τους κώδικες της Καντυλαϊκής κοινωνίας.

Τον γνωρίσαμε στα τέλη της δεκαετίας του 1970. Και ήταν η εποχή που ψάχναμε μανιωδώς να «βρούμε» επαφή με το Καντυ-

λαϊκό στοιχείο. Ήταν ένα καλοκαιριάτικο βράδυ στην ταβέρνα του Γεναίου που σχεδόν αυτοσυστήθηκε. Μας αγκάλιασε, μας κέρασε και μας κουβέντισε... Δημιούργησε κλίμα και μας τραγούδησε.

Ποτέ δεν θα ξεχάσω αυτή τη βραδιά... Θα την έλεγα «παρθενική».

Δεν είχε τίποτα από τις κατοπινές εντάσεις. Παρά γαλήνη και ηρεμία. Εκεί και... η «ΑΓΓΕΛΩ». Τραγούδι με πρωτόγνωρους δρόμους και ήκους για μας. Δείξαμε έκπληξη που την κατάλαβε. Γι' αυτό και μας έκανε τη χάρη να το επαναλαμβάνει έως το πρωί. Μέχρι πια, που η ερμηνεία του έφτασε στο επίπεδο του στοχασμού! Δεν θυμάμαι να έχουμε κουβεντιάσει με το φίλο μου το Σταύρο, τόσο πολύ και με τόση αγάπη «άλλη βραδιά»...

Στο εξής ο μπαρμα-Παναγιώτης έγινε φίλος ακριβός. Τον ξεμονάχισα για να μπορώ να χαίρομαι τους σπάνιους Καντυλαϊκούς δρόμους στα τραγούδια του, μα και να απολαμβάνω τον περιφρημο λόγο του.

Η κουβέντα μαζί του, διανθισμένη μ' αυτό το εκπληκτικό χιούμορ που διέθετε και δίνοντας πλήθος πληροφοριών, σε καθήλωνε... Μαγευτική μορφή μέχρι το τέλος του.

Σε 'κείνο το μεγάλο πρωινό (που έχω αναφερθεί σε προηγούμενο σημείωμα και που ο Μπίρμπης μας τραγούδησε το «Τρία Μορατόπουλα»), απολαύσαμε, χαρήκαμε και θαυμάσαμε το ΔΙΑΔΟΧΟ σε μια σπάνια «άμιλλα» -κόντρα θα έλεγα καλύτερα- με τον ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ.

Με πνοχρωματισμούς βγαλ-

μένους από το παρελθόν, μας τραγούδησε το «ένα πουλάκι ξέβγαίνε».

Με περίσσεια αγάπη λοιπόν, στη μελιχία σώφρονα και συνετή μορφή του να του το αφιερώσουμε.

«Ένα πουλάκι ξέβγαίνε»
Ένα πουλάκι ξέβγαίνε μεσ' από την Αθήνα, νύχτα σε νύχτα περπατεί φεγγάρι σε φεγγάρι.

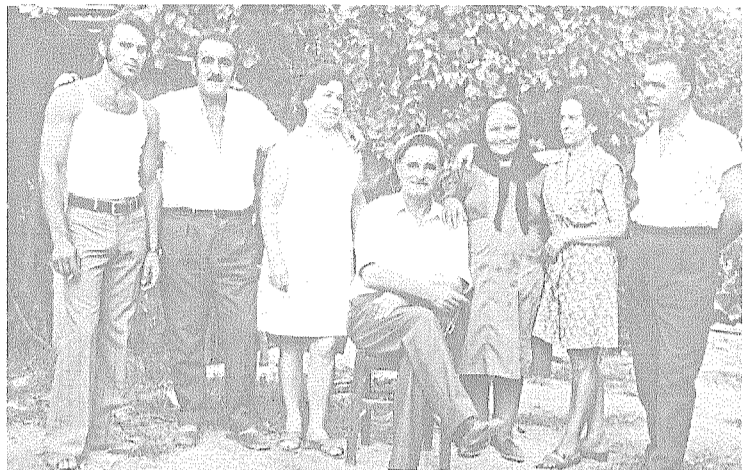
Να μην το κάψει ο κουρνιαχτός μη το μαυρίσει ο ήλιος. Στην Κόρθο κάνει κολασιό και στ' Άργος μεσημέρι. Στ' Ανάπλι πήγε κι έκασε στην φυλακή την πόρτα. Φυλακισμένοι το ρωτούν, κατάδικοι του Λένε.

←
- Πουλί για πες μας τίποτα,
κάνα καλό χαμπέρι;
- Τι να σας πω, μωρέ παιδιά,
τι να σας μολογήσω.
Σήμερα δίκη γίνεται
των Κολοκοτρωναίων.

ΣΤΑΘΗΣ ΜΠΙΡΜΠΗΣ

Παιδί του Δήμου του Μπιρμπή.

Γεννήθηκε στα 1914 και πέθανε σχετικά νέος σε ηλικία 75 χρόνων.

Ο Στάθης ΜΠΙΡΜΠΗΣ του Δήμου με την οικογένειά του

Από τον πατέρα του κληρονόμησε όλη τη γλυκύτητα της φωνής του. Μα στην ιστορία δεν πέρασε σαν μεγάλος τραγουδιστής, παρά, σαν η προσωποποίηση της ΛΕΒΕΝΤΙΑΣ.

Να του αφιερώσουμε ένα σπάνιο τραγούδι που του άρεσε ιδιαίτερα και που τραγουδιστικά είναι καταγραμμένο με τη φωνή του ιδίου και του Ταχυδρόμου.

«Κάπου μπελάζουν πρόβατα»

Κάπου μπελάζουν πρόβατα
Κάπου μπελάζουν γίδια,
Μην είναι Μαμαλαϊκά
μην είν' του Κλαδευτήρα;
- Δεν είναι Μαμαλαϊκά
δεν είν' του Κλαδευτήρα
παρά Κατσιμαλαϊκά
που 'ρχονται από τον Πόρο.
Έθα μπροστά -νύφη- και
μέτρα τα
και πάρε τους το φόρο.

ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΕΛΕΚΑΝΟΣ

Γιαννακόπουλος κατά το επίθετο, γεννήθηκε στα 1927.

Παιδί του Στυλιανού και γόνος πολυφραμελίτικης οικογένειας, ανήκει στη μεταπολεμική γενιά των τραγουδιστών.

Στην ιστορία πέρασε σαν ο πιο χαρούμενος και γλετζές τραγουδιστής.

Είχε μεγάλη ευχέρεια να παίζει

κλαρίνο με το στόμα και έβγαζε πέρα γάμους... μόνος του, μου έλεγε η Μαρία του Βαγγέλα. Ένα άλλο μεγάλο του χάρισμα ήταν, πως μπορούσε να παντρεύει με μεγάλη ευκολία τους παλιούς με τους καινούριους ήχους και να κινεί σε ψηλές κλίμακες τη φωνή του.

Όμως επάνω στην τραγουδιστική του ωριμότητα (γύρω στα 55 του χρόνια) άρχισε να χάνει

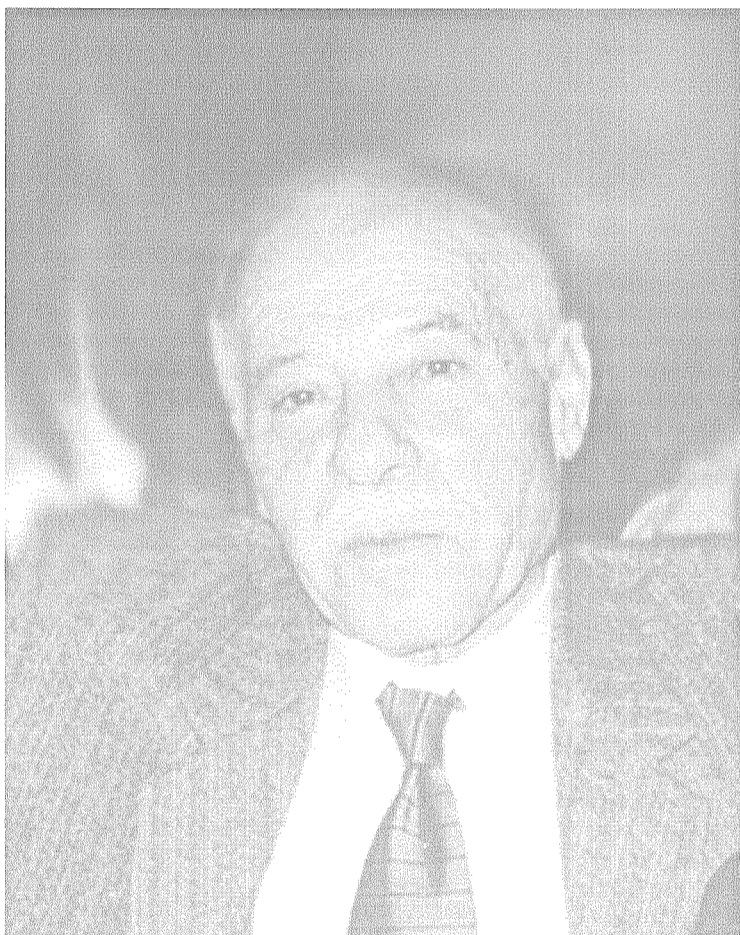
τελείως.

Ευτύχησα να τον προλάβω στην ακμή του και τον άκουσα να ερμηνεύει θεϊκά τα τραγούδια: «Στο Μέτσοβο στον πλάτανο», «Φέξε μου φεγγαράκι μου», «Παιδιά γιατί είστε ανάλαφα» και το απaráμιλλο «Της Πηνελιώς τα πρόβατα».

Στην αγάπη που του έχουμε να του αφιερώσουμε το τελευταίο, καθώς και το τραγούδι που λατρεύει.

«Της Πηνελιώς τα πρόβατα»

Όλοι οι θλάχοι φύγανε
απ' τα παραχειμάσια.
Της Πηνελιώς τα πρόβατα
Της Πηνελιώς τα γίδια
ανάρμεγα και άκουρα
στους κάμπους παραμένουν
κι αυτή με κλέφτες γύριζε
κι αυτή με κλέφτες πάει.
«Συμπάθησέ με γειτονιά»
Συμπάθησέ με γειτονιά
θέλω να τραγουδήσω,
για μια κοπέλα π' αγαπώ
θέλω να την ξυπνήσω.
Ξύπνα, μπιρμπιλομάτα μου,
ξύπνα και μη κοιμάσαι,
ξύπνα να ιδώ τα μάτια σου

Ο Κώστας ΜΠΕΛΕΚΑΝΟΣ

τη φωνή του, μέχρι, που μετά από λίγο την έχασε σχεδόν

τον άσπρο το λαιμό σου
τα κατσαρά σου τα μαλλιά.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΕΥΛΑΒΙΚΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ

Η αγαπτική συμπατριώτισσα κ. Σταυρούλα (Βούλα) σύζυγος Κων/νου Γ. Κανδαλέπα (Ψύχου), είχε την ευγενική καλοσύνη να μου στείλει από Τορόντο Καναδά, όπου είναι μόνιμος εκεί κάτοικος το άρτι εκδοθέν βιβλίο της. Το εν λόγω βιβλίο φέρει τον τίτλο «ΕΥΛΑΒΙΚΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ». Το διάβασα «απνευστί». Είναι 240 σελίδες και σε πολύ καλό χαρτί. Το δε εξώφυλλο καλαισθήτου εμφανίσεως, έχει φωτογραφία - αν δεν κάνω λάθος - το τέμπλο του ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ. Το βιβλίο πλαισιώνεται με πλήθος έγχρωμων φωτογραφιών ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΝΑΩΝ από την Αγία Πόλη Ιερουσαλήμ και περιχώρων και από Παλαιστίνη. Όλα τα κείμενα έχουν γραφεί με επιμέλεια και υπευθυνότητα.

Στο βιβλίο της αναφέρει με ευλάβεια κάθε ΙΕΡΟ ΧΩΡΟ εκεί που εγεννήθηκε, έζησε, περπάτησε, δίδαξε, σταυρώθηκε, πέθανε και ανεστήθη Ο ΚΥΡΙΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ.

Παράλληλα γράφει αξιόλογα κεφάλαια, ιστορικά ντοκουμέντα και πολλά από την παράδοση. Όλα μείζονος σημασίας. Είναι ένα βιβλίο πολύ κατατοπιστικό, χρήσιμο «ζωντανός ξεναγός» για κάθε επισκέπτη ΣΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ, ακόμη και για κάθε

αναγνώστη που δεν μπόρεσε να ταξιδέψει ΣΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ.

α. Το ΙΕΡΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΟΝ ΠΑΝΑΓΙΟ ΤΑΦΟ που συγκλονίζει κάθε προσκυνητή - αυτό δεν είναι σχήμα λόγου. Το γνωρίζουν όσοι ευτύχησαν και πήγαν στο Θεοβάδιστο τόπο ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ.

β. Το ΙΕΡΟ ΣΠΗΛΑΙΟ ΤΗΣ ΒΗΘΛΕΕΜ (Παλαιστίνη) η ταπεινή Αγία Φάτνη εκεί που σπαργάνωσε Η ΜΑΝΑ ΠΑΝΑΓΙΑ το θείον βρέφους, που είναι ΦΩΤΕΙΝΟΣ ΦΑΡΟΣ ανά τον κόσμο.

γ. ΟΛΟΙ ΟΙ ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ έχουν μεγάλη ιστορική σημασία, η συγγραφέας αναφέρει πολλές αξιόλογες λεπτομέρειες από την παράδοση.

δ. ΤΟ ΟΡΟΣ ΣΙΝΑ - ΑΓΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ που εγεννήθη στην Αλεξάνδρεια το 294 μ.Χ. ΤΟ ΣΙΝΑ ΕΙΝΑΙ ΙΕΡΑ ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ ΜΑΣ.

Η εν λόγω ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ επιβιώνει μέσα σε μια απέραντη έρημο επί 14 αιώνες. Το βιβλίο περιλαμβάνει 70 περίπου κεφάλαια, έγχρωμες φωτογραφίες πάνω από 110 επιλεγμένες από ΙΕΡΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ανά ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ. «Μια φωτογραφία χίλιες λέξεις».

κ. Βούλα ΘΕΡΜΑ ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ για το καθ' όλα έξοχο βιβλίο σας.

ΑΘΗΝΑ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2005

Μετ' εκτιμήσεως και αγάπης
Φάνης Σ. Δεληγιάνης - Μπλούτας

ΝΕΟΤΕΡΗ ΓΕΝΙΑ

Η νεότερη γενιά εκπροσωπείται από δύο πολύ μεγάλες φωνές.

Τον ΤΣΙΕΥΑ της ΤΖΙΑΣ (Παρασκευάς Ξηρογιάννης) και το Γιάννη του ΑΛΕΞΗ (Γιάννης Βαρδουγιώτης). Και οι δύο είναι απόγονοι «ερών μορφών» στο χώρο του τραγουδιού.

Ο πρώτος της γριάς-ΣΙΑ-ΝΙΟΥΣ.

Και ο δεύτερος του Γερο-Γιάννη του ΤΖΙΟΡΑ.

Επειδή όμως, βρίσκονται ακόμα στην τραγουδιστική τους ωριμότητα, τους επιφυλάσσουμε ένα ιδιαίτερο αφιέρωμα σε μελλοντικό χρόνο.

Ακόμα ν' αναφέρουμε ένα φωνητικό φαινόμενο αυτής της γενιάς και που τέτοιο έμεινε.

Πρόκειται για το Φώτη του Μπαρδουγιώτη, αδελφό του Γιάννη.

Η διάρκειά του ήταν μόνο για δέκα χρόνια και μεσουράνησε τη δεκαετία του 1950.

Η ξαφνική μετάλλαξη των φωνητικών του χορδών, στέρνεσε το χώρο του τραγουδιού από αυτή τη σπάνια φωνή, που, πάντως οι επαίοντες την τοποθετούν δίπλα στου ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ!

Για την ιστορία να τους αφιερώσουμε ένα πολυαγαπημένο τραγούδι του ΤΣΙΕΥΑ. Και που

στην απέραντοσύνη του πόνου του τού ευχόμαστε καρτερικότητα.

«Μη με τσιμπάς μη με φιλάς»

Μη με τσιμπάς τι με πονάς
μη με φιλάς μαυρίζω,
και μελανιάζει -ρε θλάμη- ο
κόρφος μου

χαλάει το πρόσωπό μου.

Και το μαθαίνει η γειτονιά

και το μαθαίνει η ρούγα,

και το μαθαίνει η μάνα μου

το λέει του αδελφού μου.

Πάνει μου κόβει τα μαλλιά.

Αντί Επιλόγου

Φτάνοντας στο τέλος αυτών των σημειωμάτων, να ευχαριστήσω όσους καθ' οιονδήποτε τρόπο εκφράστηκαν κολακευτικά. Μα ίδια όλους όσους αισθανόμουν πως νοερά με συντρόφευσαν.

Αν κάποιους κούρασα, ταπεινά να ζητήσω ΣΥΓΓΝΩΜΗ.

Αποχαιρετώντας σας δε, να σας ευχηθώ απέραντη ΕΥΤΥΧΙΑ.

Και μη ξεχνάτε:

Πως όλοι αυτοί, λαξευμένοι τραγουδιστές, κατάφεραν ν' αναδεύονται σαν μορφές στο βάθος του χρόνου.

Όπου 'κει πια, δίχως προσωπικά γνωρίσματα, ο μύθος κρατάει κατάφωτο το μεγαλείο τους!!!
ΕΡΡΩΣΘΕ.

ΟΙ ΚΑΝΤΥΛΑΪΚΕΣ ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΕΣ ΒΡΑΔΙΕΣ

(Συνέχεια από τη σελ. 2)

ζώα και πουλιά, στοιχειά και νεράιδες, λάμιες και ζωπικά, όλος ο κόσμος φανταστικός και πραγματικός.

Όλα αυτά κρατίσανε ως τα παιδικά χρόνια εμάς των γεροντοτέρων. Η αρχή τους βέβαια γίνεται στα βάθη των αρχαίων χρόνων. Και τότε οι άνθρωποι παρέθεταν «τραγήματα των τε σύκων και ερεβίνθων και κυάμων» και στον καθένα άρεσε να περνάει όπως λέει ο Αριστοφάνης: «...προς πυρ διέλκων μετ' ανδρών εταίρων φίλων... κανθρακίζων του 'ρεβίνθου...» (κοντά στη φωτιά να περνάω με αγαπημένους φίλους και να ψήνω στη θράκα τα ρεβίθια).

Μα η μοίρα του κόσμου είναι να αλλάζει. Κι άλλαξε πολύ μέσα σε λίγα χρόνια. Εμείς οι παλιότεροι είχαμε την τύχη ή την ατυχία να ζήσουμε αυτήν την μεταβατική εποχή.

Είδαμε να γίνονται τα «φαντιάσματα» και οι νεράιδες, να ξεθωριάζουν στη μνήμη μας οι παλιοί παραμυθάδες, να γίνονται πραγματικότητα αυτά τα παράξενα,

τα απίθανα και τα γοητευτικά που ακούγαμε στα παραμύθια. Είδαμε ακόμα τους ανθρώπους με γεμάτα στομάχια και άδειες ψυχές και με τη συναισθηματική τους ισορροπία να βρiscεται καθημερινά σε δοκιμασία.

Τα «παιδιά από τη Βυτίνα» δεν «περνάνε» πια, σήμερα, πείνα. Αντί για «κουκιά και ρεβίθια» γεύονται πλαστικές τροφές κι αντί ν' ακούνε τα «χίλια παραμύθια» σερφάρουν στο internet ή γίνονται παθητικοί δέκτες όποιας φτηνής και ρηχής τηλεοπτικής εκπομπής.

Έτσι, βρισκόμαστε σαστισμένοι μπροστά στο αύριο, αφήνοντας πίσω μας θαμπό και ξεθωριασμένο το παρελθόν.

Αλλ' ας είμαστε αισιόδοξοι. Η ρίζα της φυλής μένει πάντα κλωρή και δυνατή. Θα βρει τον τρόπο να ανασύρει ό,τι της χρειάζεται από το παρελθόν να το μπολιάσει στο παρόν κι έτσι να ξαναβρεί ο κόσμος το «μέτρο» και να αποκατασταθεί η ισορροπία του που διασαλεύτηκε στα χρόνια μας από τη μεγάλη τεχνολογική έκρηξη.

Φτάνει να μη λείπει ο κόσμος.

Η Καντύλα προπολεμικά

(Συνέχεια από τη σελ. 2)

Η αλληλογραφία με την Ν. Αφρική ήταν βραδυτάτη, δύο με τρεις μήνες έκαναν τα γράμματα να παν και νάρθουν. Έτσι ο Δημήτρης αποφάσισε να τηλεφωνήσει. Τελικά ήρθε το τηλεφώνημα, έγιναν μεγάλες συζητήσεις, σχόλια, ερωτήσεις, για ένα τέτοιο συμβάν. Τότε οι γειτόνισσες επαλήθευσαν την προφητεία του Παπουλάκου, και το γεγονός σχολιάστηκε και σατιρίστηκε από τον τότε κωμικό-σατιρικό το γέρο Γιάννη Ζιαζιά (Παγάνα) με τους πάρα-κάτω στοίχους.

Ο Ρόκας* απ' το Κακούρι με τα γαϊδούρια,

Ήρθε να φτιάσει της Ευδοκίας τα τσιβούρια.

Για να πάει στην Αφρική, κι' έμεινε η δουλειά εκκρεμή.

Το ακούει ο Χονδρός** κοπανιέται μοναχός.

Τ' άκουσε και ο Δημήτρης, φλεχτούραει σαν πετρίτης.

Πάνει και τηλεφωνεί!! Η Βδοκιά γιατί αργεί????

* Φίλος των Δεληγιανναίων

** Θεός

Τελικά η Ευδοκία έφυγε για την Ν. Αφρική, εν συνεχεία κι' άλλοι Κανδυλαίοι, το τηλέφωνο έμεινε κρεμασμένο στον τοίχο του σχολείου μέχρις ότου έγινε το καινούριο σχολείο, οπότε επήγε στου Λαγουδάκη το μαγαζί για συνεχή παρακολούθηση, μέχρις ότου εξελίχθησαν τόσο πολύ τα πράγματα, που σήμερα τα αυτοκίνητα και τα τηλέφωνα έχουν αλλάξει τη ζωή του χωριού μας ασύγκριτα.

Κ Ο Ι Ν Ω Ν Ι Κ Α

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Ο Γεώργιος Νικ. Τραχανάς (γιός της Ασήμωσ Σπυρ. Αγριοστάθη) και η σύζυγός του Αθηνά το γένος Παπακώστα εβάφτισαν την 20-10-2005 στο μοναστήρι Κανδύλας τα δύο παιδιά τους που ονομάσθηκαν Ασήμω και Νικόλαος.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Πέθανε την 5-11-2005 στο Ίλιον Αττικής και εκηδεύτη την 7-11-2005 στους Αγίους Αναργύρους Αττικής ο Δημήτριος Γεωργόπουλος, σύζυγος της συμπατριώτισσάς μας Γιαννούλας Φωτ. Παπαμανωλοπούλου, ετών 71.

- Πέθανε την 8-11-2005 στη Μάνδρα Αττικής και εκηδεύτη την επομένη στο Μαρούσι ο Νικόλαος Παναγόπουλος, σύ-

ζυγος της συμπατριώτισσάς μας Αικατερίνης Χαρ. Χουντάλα, ετών 84.

- Πέθανε την 8-11-2005 στην Κανδύλα και εκηδεύτη την επομένη η Παναγιώτα συζ. Πάνου Σπ. Μερκούρη, το γένος Δημ. Πρεβεζιάνου, ετών 76.

- Πέθανε την 12-11-2005 στο Ζευγολατιό Τριπόλεως και εκηδεύτη στην Κανδύλα την επομένη η Ελένη Φωτίου Προκοπίου, ετών 72.

- Πέθανε τον Οκτώβριο 2005 και εκηδεύτη στη Ναύπακτο η Βάσω συζ. Διαμαντή Μερκούρη, ετών 82.

- Πέθανε και εκηδεύτη στην Κανδύλα την 27-11-2005 ο Παναγιώτης Ιωάν. Προκόπος, ετών 88.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΣΤΙΧΟΙ, ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΔΙΚΟ ΧΑΜΟ ΤΟΥ ΑΔΕΡΦΟΥ ΜΟΥ, ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΘ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

Είκοσι δυο Οκτώβρη ήτανε, ξημέρωμα Σαββάτο, που ήρθε και μας πλάκωσε το θλιβερό μαντάτο.

Μας έφυγες πολύ νωρίς απ' τη ζωή ετούτη. Ας γύριζες κι ας χάναμε του κόσμου όλα τα πλούτη.

Κοιτάζουμε στον ουρανό να βρούμε το αστέρι που ίσως να 'σαι εκεί ψηλά στης μοναξιάς τα μέρη.

Ξέρω πως είσαι άγγελος, γιατί έτσι ήσουν πάντα. Μα ήταν άδικο πολύ

να χάσεις τη ζωούλα σου στης νιότης τα «σαράντα»!

Να ξέρεις πως θα σ' έχουμε για πάντα στην καρδιά μας και δεν θα φύγεις από κει μέχρι τα γηρατιά μας.

Κι αν κάποιοι σε πικράνανε στο τέλος της ζωής σου, δεν ξέρω αν μετάνιωσαν, μα ας έχουν για ανάμνηση μόνο τη θύμησή σου.

Ας είναι ελαφρύ το χόμα που σε πλακώνει.

Η αδερφή σου
Παναγιώτα Δεληγιάννη-
Σαράντου

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΑΘΑΝ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ
Ετών 40

«Τα φύλλα έχουν τη δική τους εποχή που πέφτουν. Τα λουλούδια μαραίνονται με το φύσημα του Βοριά και τα αστέρια δύνουν την αυγή. Μα εσύ ρε χάροντα κρατάς δικές σου όλες τις εποχές του χρόνου».

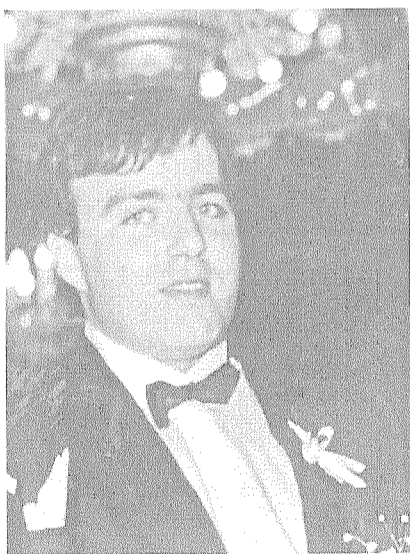
Κεραυνός εν αιθρία ήταν η τραγική είδηση του αναπάντεχου θανάτου του αγαπημένου Αντώνη Αθ. Δεληγιάννη.

Σκοτώθηκε σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα που έγινε στο Στενό Τριπόλεως τις πρωινές ώρες 22-10-2005 και εκηδεύθη την επομένη στο χωριό μας.

Κανείς μα κανείς δεν ήθελε να πιστέψει μια τέτοια τραγική είδηση. Εκηδεύθη μέσα σε κλίμα οδύνης και πόνου. Κλαίγανε όλοι οι παρευρεθέντες για τον άδικο χαμό του, θρήνος και σπαραγμός. Τον συνόδευσαν όλοι οι κάτοικοι του χωριού μας, ακόμη από Τρίπολη όπου και έμενε εκεί, καθώς και από τα γύρω χωριά.

Όλοι τον εκτιμούσαν και τον αγαπούσαν. Πάντα καθαρός στις συναλλαγές του. Είχε λόγο, «μπέσα», με όλους τους συναλλασσόμενους. Ήταν εξαιρετος τεχνίτης σε κάθε οικοδομική εργασία. Ο μακαρίτης Αντώνιος ήταν ήπιος χαρακτήρας και «πολύ ευαίσθητος» (προσωπική μου γνώμη). Μια ατέλειωτη φάλαγγα ανθρώπων τον συνόδευσαν στην τελευταία κατοικία του στον Αγιώργη. ΘΕΡΜΑ ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ στη σύζυγό του Ρούλα, στα παιδιά του Σοφία και Αθανάσιο, στην χαροκαμένη μάνα του Γεωργία - όταν μια Μάνα πεθαίνει πρώτα βγαίνει η ψυχή της και μετά του πεθαμένου παιδιού της -, στον Πατέρα του Αθανάσιο, στις αδερφές του Αναστασία, Γιαννούλα και Γιώτα, στους γαμπρούς του, συγγενείς και πολλούς πολλούς φίλους του.

ΑΙΩΝΙΑ ΣΟΥ Η ΜΝΗΜΗ
αξιωμακάριστε Αντώνιε, Καλό σου ΤΑΞΙΔΙ
Φάνης Σ. Δεληγιάννης - Μπλούτας

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Αγαπητοί Πατριώτες Κανδύλας και εξωτερικού, Διοικητικό συμβούλιο του συλλόγου Κανδυλιωτών,

Αγαπητοί συντάκτες της εφημερίδας μας, επιστολογράφοι και ποιητές, αυτοί που ενδιαφέρεστε για την τάξη και ευμερσία του χωριού με τόσο κόπο και επιμέλεια, σας χαιρετώ. Στον αγαπητό γείτονά μου Βασίλη Μερκούρη - Παναγάρα εύχομαι να είναι ατέλειωτα, αστείρευτα τα ωραία κείμενα και ιστορίες που ενημερώνουν τον αναγνώστη για δύο αιώνες. Μαθαίνει για τις ρίζες του και βέβαια διηγείται και αυτός στους νεότερους γι' αυτό. Συχαρητήρια Βασίλη.

Σας εύχομαι Καλά Χριστούγεννα, υγεία, αγάπη, ομόνοια, χαρά και ειρήνη για το νέο έτος 2006 σε όλον τον κόσμο.

Με εκτίμηση

Χρυσάφω Α. Βαρδουγιώτη - Καστούμη

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

(Δημοσιεύονται ποσά άνω των 20 Ευρώ)

- 1) Φωτόπουλος Μιχαήλ του Ευάγγελου (Αφρική) 100 Ευρώ
- 2) Παπασπυρίδη Ιωάννα του Αλέξανδρου 50 Ευρώ
- 3) Μουρκοκάστας Θεόδωρος 50 Ευρώ
- 4) Χρήστος Δεληγιάννης του Αντωνίου (Καναδάς) 50 Ευρώ
- 5) Ιωάννης και Νίνα Ζαφειροπούλου 25 \$ Αμερικής
- 6) Μιχάλης Κων. Πολίτης 200 Ευρώ εις μνήμη γονέων του και αδελφού του Γιώργου

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Επιμέλεια

Φάνης Σ. Δεληγιάννη - Μπλούτα

1. Όσο οι φυσικοί νόμοι συγκρατούν τον υλικό κόσμο, άλλο τόσο και οι εντολές του Θεού συγκρατούν τα θεμέλια της ανθρώπινης ζωής.
2. Η αληθινή ταπεινοφροσύνη κρύβει όχι μονάχα όλες τις άλλες αρετές, αλλά και τον ίδιο εαυτό της.
3. Εκείνος που μιλάει χωρίς να σκέπτεται, μοιάζει μ' εκείνον που πυροβολεί χωρίς να σκοπεύει.
4. Ο καθένας έχει τρεις χαρακτήρες: αυτόν που δείχνει, αυτόν που έχει και αυτόν που νομίζει ότι έχει.
5. Καμιά προσποίηση δεν μπορεί να ομορφύνει το γέλιο ενός κακού ανθρώπου.
6. Οι ενάρετοι βλέπουν τα δικά τους ελαττώματα, οι κακοί ψάχνουν να βρουν των άλλων.
7. Πολλές φορές μετάνιωσα επειδή μίλησα, αλλά ποτέ επειδή σιώπησα.
8. Να αισθάνεσαι χαρά για όσους σε επικρίνουν παρά για όσους σε κολακεύουν.
9. Δεν πλουτάνει ο άνθρωπος με χρήματα μονάχα, πλουτάνει με τα καλά του έργα και πράξεις.
10. Όποιος ανοίγει ένα βιβλίο, αφήνει το τιμόνι της ζωής του στο συγγραφέα.
11. Την ευτυχία μπορεί να την φανταστείς, μπορεί να τη διδάξεις. Δεν μπορείς όμως να την αγοράσεις ούτε και να την κληρονομήσεις.
12. Η αλήθεια γυμνή είναι αλήθεια πάνοπλη και πάντα παντοδύναμη.

ΤΟ ΚΑΝΤΥΛΑΪΚΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2						■				
3								■		
4						■			■	
5						■				
6				■						
7	■									
8			■							
9	■								■	
10								■		

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Ρωτούσαν το γαμπρό: «Τι έφαγες στην πεθερά και στη γυναικοσειριά;» κι εκείνος απαντούσε: «Κόκορη με βούτυρο... με γαρύφαλλο» (γεν.).
2. Αυτός... το λέει στο αυτί - Μ' αυτήν πήγαινε το φαί στο χωράφι.
3. Κι αυτά... ανάβουν (με άρθρο, αντιστρ.).
4. Φλόαρος ή ανόητος (καθαρ.).
5. Με τέτοιο ύφασμα ντύνονταν οι γυναίκες στα φτωχά χρόνια (αντιστρ.) - Τσχισε ως μονάδα βάρους μέχρι την 31-3-1959 (γεν.).
6. Ζωολογικός κήπος (ξενικά) - Πίνεται (αντιστρ.).
7. Ζαλάδα αλλά και έγνοια.
8. Το ελληνικό 250 - Πολλές φορές μένει έτσι ο παίχτης.
9. Συνταιριάζω ή έχω στενές σχέσεις (αντιστρ.).
10. «Να σε φάνε τα... τσιτα τα όρνια» - Σύνδεσμος.

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. Χαθήκανε μαζί με το βάλο μας.
2. Μ' αυτό «βγάνανε» το χαντάκι - Άρθρο (αντιστρ.).
3. Τραγουδιστής μας (με άρθρο) - Το ελληνικό 207 (αντιστρ.).
4. Αυτουνού όλα είναι δύσκολα (ονομ.) - Επίρρημα της αρχαίας.
5. Παρατσούκλι συγχωριανού μας (αντιστρ., γεν.) - Αν διαβαστεί κανονικά είναι φάρμακο, αν διαβαστεί αντιστρόφως σημαίνει το απλό, το χωρίς πολυτέλεια.
6. Ποτάμι χωρίς... αρχή.
7. Ήταν μεγάλη αβάντα για τους κτηνοτρόφους που τα είχαν.
8. Αρχικά που δηλώνουν εκπαιδευτικό ίδρυμα (αντιστρ.) - Επόνυμο γνωστού δημοσιογράφου.
9. Προτρεπτικό μόριο - Κράτος Αφρικανικό - Σχετίζεται και με τον Καραγκιόζη.
10. Προσωπική αντωνυμία - Προστακτική... κεφιού.

Α ν α μ ν ή σ ε ι ς

Νοερό προσκύνημα στο Μοναστήρι της Παναγίας της Μεγαλόχαρης

Κανδήλα Αύγουστος 1977

Πόσο κοντινός ο ήχος της καμπάνας, που φθάνει απ' το μοναστήρι του χωριού, πόσο κοντινή η φωνή της Ηγουμένης, τίποτε δεν σβήνει το πέρασμα του καιρού.

Σαν νάταν χτες, που ανηφόριζα παιδί στο κακοτράχαλο το μονοπάτι, κι ακόμη με καίδευε στο πρόσωπο η δροσιά του βουνού και με φιλεί το ελάτι.

Ακόμη ακούω το μαντάλο της πόρτας να τρίζει και την Γερρόντισσα - γαλήνια - προσευχές να ψιθυρίζει. Ακόμη ακούω μελωδίες, και μυρίζει το λιβάνι, τούτη η ανάμνηση δεν σταματά, τελεία δεν βάνει.

Ακόμη κοιτάζω περιλυπη τις λικουδιές και τα φανταχτερά φτωχά παιχνίδια, μην είμαι παιδί, μην και δεν γέρσασ; να τα κατσικία, σκαρφαλωμένα, τσιμπούν θαλανιδια.

Τριάκοντα χρόνια, τριάκοντα στιγμές, γερνάει ο κόσμος, μα όχι οι καρδιές.

Ιωάννα Ξηρογιάννη - Σουλελέ, ΣΙΝΔΕΥ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

(Του Στάθη, από την «Ελευθεροτυπία»)

Εννέα Ογδοα 9/8

Το κέντρο στο οποίο θα γίνει ο φετινός χορός μας

Σας περιμένουμε στα "Εννέα Όγδοα" για να οργανώσουμε τη δική σας εκδήλωση.

Σε ένα ευχάριστο περιβάλλον με σκηνογραφία "χαμένων δεκαετιών", θα απολαύσετε παλιά & νέα τραγούδια.

Γιατί τα 9/8 δεν είναι αριθμός αλλά ρυθμός & τρόπος διασκέδασης!...

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ - ΔΗΜΟΤΙΚΑ

Γιάννης Ντουζιάς

στο ρυθμό του ζεϊμπέκικου

Ναντία Καραγιάννη

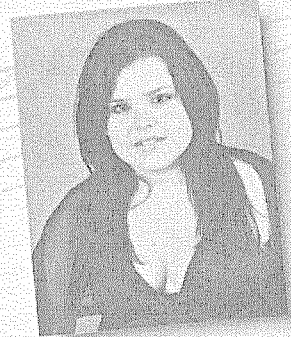
Θεοδωσία Στίγκα

Θωδωρίς Παπαδόπουλος

Ρίσα Ποζίου

Το συγκρότημα συμπληρώνει ο παραδοσιακός κλαρινίστας Κώστας ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, για τους μερακλήδες

ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΤΟ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

ΤΟΥ ΦΑΝΗ Σ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ ΜΠΛΟΥΤΑ

Α. ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Ο ιστορικός Πausanías πέρασε από την Κανδύλα δύο φορές το 175-176 μ.Χ. Στην πρώτη πορεία του προς το Καφσατικό πεδίο προχωρεί και συναντά το σημερινό Κεφαλόβρυσο (ΤΕΝΕΙΑΙ ΠΗΓΑΙ). Εκεί ο Pausanías αναφέρει δύο διακλαδώσεις οδών. Ο δεξιός κλάδος οδηγούσε βορειοανατολικά προς την Στυμφαλία, ο δε αριστερός προς Φενεό προχωρώντας προς αυτόν τον δρόμο συναντά την πηγή ΚΟΥΡΠΑ, όπου και γευμάτισε. Η Κουρπά έβγαζε πολύ περισσότερα νερά από το Κεφαλόβρυσο (ΑΡΚΑΔΙΚΑ ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ σελ. 12-17). Στην πορεία των αιώνων οι κάτοικοι της Κανδύλας έμπροσθεν της πηγής Κουρπής το 1845 - 50 ύψωσαν σιμπαγή μάνδρα με ενδιάμεσες πόρτες ύψους 1,80 περίπου, προκειμένου να δημιουργήσουν εκτροπή των υδάτων για να δώσουν περισσότερα νερά στο Κεφαλόβρυσο. Το αποτέλεσμα υπήρξε αρνητικό και τα νερά της Κουρπής κάθικαν. Το 1940-41 η Κουρπά έβγαλε αρκετά νερά, σήμερα δεν βγαίνει σταγόνα.

Το Κεφαλόβρυσο και αυτό δεν βγάει νερό, το καλοκαίρι. Από τις 26 πηγές του χωριού μας που τις έχω καταγράψει στο βιβλίο μου ΜΗΤΕΡΑ ΚΑΝΔΥΛΑ σελ. 156 λίγες βγάζουν νερό το καλοκαίρι. Το κεφαλάρι ΣΙΝΤΖΙ βγάει αρκετό νερό χειμώνα - καλοκαί-

ρι. Δίπλα από την πηγή του ΣΙΝΤΖΙΟΥ υπάρχει μεγάλη γεώτρηση από τα νερά της οποίας οι κάτοικοι του χωριού μας ποτίζουν τα κτήματά τους εκ περιτροπής. Σήμερα σε διάφορες περιοχές της Κανδύλας υπάρχουν γεωτρήσεις.

Η τομάτα καλλιεργείται στις πλαγιές σε πετρώδες έδαφος, το είδα από κοντά και δεν πιστεύω στα μάτια μου.

Β. ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΕΡΑ ΜΑΣ

Θα ήτο παράλειψη εκ μέρους μου να μην αναφέρω τα γεγονότα 1984-1986 για να γνωρίζουν οι ερχόμενες γενιές,νάουν το νου τους σε τυχόν άρπαγες του πλούτου - νερά της Κανδύλας. Το 1984 ο Δήμος Τριπόλεως ήθελε να πάρει νερά από το Κεφαλόβρυσο. Δίπλα ακριβώς στα σύνορα Κανδύλας - Παλαιοπύργου (Μπουσιά), έκτισαν αντλιοστάσιο του οποίου υπάρχει κάλασμα ακόμα. Έφεραν σωλήνες μεγάλης διαμέτρου. Επικαλούμενοι ότι υπάρχουν πολλά νερά, κάιτοι το Κεφαλόβρυσο έβγαζε λίγο νερό τότε.

Το τρίτο δεκαήμερο του μήνα Μαΐου 1986 οι καμπάνες του χωριού μας κτυπούν γενικό συναγερμό, τόπος συγκέντρωσης ήταν το Λεβίδι. Παρούσα όλη η νεολαία του χωριού μας αγόρια - κορίτσια, σωστός ξεσηκωμός. Εκεί στο Λεβίδι προσήλθε ο Νομάρχης τότε Αρκαδίας κ. Νιώπης, αν δεν κάνω λάθος και ο Δήμαρχος Τριπόλεως κ. Σχευιάτης.

Απειλούν τους συγκεντρωμένους Κανδυλαίους με τις έσχατες των ποινών (βλ. ΜΗΤΕΡΑ ΚΑΝΔΥΛΑ σελ. 150). Ακολουθεί σύγκρουση με τα ΜΑΤ (Αστυνομικές Δυνάμεις) με πολύ άγριο ξυλοδαρμό εκατέρωθεν. Τα νιάτα της Κανδύλας εξορμούν σαν άγρια κύματα, οι ρόδες του αυτοκινήτου του κ. Νομάρχη είδαν τον ουρανό. - Οι γείτονές μας Λεβιδιώτες σε αυτό τον αγώνα μας ήταν θεατές εκ του μακρόθεν. Ακολούθησαν συλλήψεις, δικαστήρια, δίκες επί δικών, όλοι αθωώθηκαν γιατί είχε δίκαιο η Κανδύλα μας.

Γ. Η ΓΝΩΜΗ ΤΩΝ ΚΑΝΔΥΛΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΝΕΡΑ

Δεν είμαι αντίθετος με την ανέγερση των υδατοδεξαμενών καθώς και για κάποιο έργο που γίνεται όπως και οι κάτοικοι του χωριού μου, αρκεί να

υπάρχουν νερά. Η γνώμη των κατοίκων του χωριού μου είναι η εξής: «πρώτα θα ποτίζουν οι Κανδυλαίοι τα κτήματά τους και αν περισσεύει νερό θα παίρνουν και οι γείτονες, χωρίς καμία δέσμευση των Κανδυλαίων». Οι Νόμοι και οι συμβάσεις θα εφαρμοστούν, όταν θα υπάρχουν νερά. Ως γνωστόν ο υδροφόρος ορίζοντας έχει κατέβει κάθετα στον κάμπο.

Αυτό το γνωρίζει πολύ καλά το ΙΓΜΕ του Νομού μας. Με αυτή την εργασία - ρεπορτάζ, δεν αποσκοπώ σε διενέξεις ή έριδες - δεν είναι αυτά στον χαρακτήρα μου - αρκεί να υπερισχύσει η λογική, η σύνεση και πάνω από όλα να υπάρχουν νερά και εφ' όσον θα υπάρχουν να πάρουν και οι γείτονές μας.

Τέλος το ΤΑΠΙ - ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΑΓΩΡΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΤΟ 1726 ΚΑΘΟΡΙΖΕΙ ΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΑΝΔΥΛΑΙΩΝ (βλ. ΜΗΤΕΡΑ ΚΑΝΔΥΛΑ σελ. 27) ΜΕ ΑΤΡΑΝΤΑΧΤΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ ΤΗΣ ΚΑΝΔΥΛΑΣ.

Δ. ΔΙΑΦΟΡΑ

1. Στο προηγούμενο φύλλο της Εφημερίδας μας αριθμ. φ. 49 σελίς 8, έγινε αναγραμματισμός στο όνομα του Προέδρου του Τοπικού Συμβουλίου του χωριού μας. Το σωστό είναι Ευάγγελος Κων/νου Δρόσος.

2. Ως προς το χρηματικό ποσό για τα έργα στον κάμπο για τα χαντάκια, γράφω ένα ποσόν περίπου. Θα αναμένω πόσα χρήματα θα εκταμιευθούν και θα γράφει το ακριβές ποσόν.

3. Επληροφορήθηκα ότι δρομολογούνται κάποια έργα στο χωριό μας. Στις πρόσφατες βουλευτικές εκλογές, αν και υποσχέθηκαν διάφορα ποσά ΔΕΝ δόθηκαν.

Ήταν μόνο λόγια για' αυτό δεν έγραφα τίποτα. «Πρώτα το αυγό και μετά το κακάρισμα».

ΕΥΧΕΣ ΜΟΥ

Αγαπητοί μου συγχωριανοί όποιο και να βρίσκεστε ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ, ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ με υγεία προσωπική και οικογενειακή ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

Φάνης Σ. Δεληγιάννης - Μπλούτας

ΕΥΧΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΕΤΟΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ Δ.Δ. ΚΑΝΔΥΛΑΣ

Ο Πρόεδρος και οι Σύμβουλοι του Τοπικού Συμβουλίου Δ.Δ. Κανδύλας εύχονται στους απανταχού της γης Κανδυλιώτες ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ
Ευτυχισμένο το 2006 με προσωπική ευτυχία και ευημερία
Για το Τοπικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Ευάγγελος Δρόσος

Ο ΒΑΛΤΟΣ ΤΗΣ ΚΑΝΔΥΛΑΣ ΛΙΜΝΑΖΕΙ ΝΑ ΚΙΝΗΘΟΥΝ ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΙ

Από το συμπατριώτη ΧΡΗΣΤΟ ΧΑΡ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ ελάβαμε και δημοσιεύουμε το παρακάτω πρακτικό συσκέψεως Δ/ντών της Νομαρχίας και Προέδρων Κοινοτήτων της 22-7-1992 για τον τρόπο άρδευσης των περιοχών Δάρα, Παναγίτσας και Πρασίνου μόνο για τη χρονιά του 1992.

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΣΚΕΨΕΩΣ

Σήμερα στις 22 Ιουλίου 1992 ώρα 10η πρωινή, στην αίθουσα συσκέψεως της Νομαρχίας συνήλθαμε ύστερα από την αριθ. 2425/22-7-92 τηλ/κή πρόσκληση του κ. Νομάρχη σε σύσκεψη οι παρακάτω αναφερόμενοι:

- 1) Κων/νος Καγκλής Δ/ντής Γεωργίας
- 2) Αντώνιος Παναγόπουλος Δ/ντής Δ.Ε.Β.
- 3) Δημήτριος Ματθαίουπουλος Πρόεδρος Κοιν. Δάρα
- 4) Παναγιώτης Κωνσταντόπουλος Δ/ντής της ΔΕΚΕ
- 5) Λυκούργος Κολλίντζας Πρόεδρος Κοιν. Βλαχέρνας
- 6) Παναγιώτης Παπαδόπουλος Πρόεδρος Κοιν. Χωτούσας
- 7) Νικόλαος Σύριος Πρόεδρος Κοιν. Παναγίτσας

και αφού συζητήσαμε διεξοδικά το όλο πρόβλημα αφ' ενός μεν της αποστράγγισης του έλους Κανδύλας με τα υφιστάμενα έργα και τις επιπτώσεις τους σε συνδυασμό με το πρόβλημα αρδύσεως της περιοχής Δάρα - Παναγίτσας - Πρασίνου.

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΜΕ

Για την άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος άρδευσης της ευρύτερης περιοχής Δάρα και χωρίς να θιγούν οι υφιστάμενες ανάγκες αρδύσεως των Κοινοτικών περιοχών Χωτούσας, Βλαχέρνας, Λίμνης, Λεβιδίου, Κανδύλας κ.λπ. κατά την τρέχουσα μόνο αρδευτική περίοδο να τοποθετηθεί με την μέριμνα των προέδρων των Κοινοτήτων

Βλαχέρνας, Χωτούσας, Δάρα και Παναγίτσας ξύλινο φράγμα προ της καταβόθρας Βλαχέρνας (Κάγκελα) εις τρόπον ώστε τα περισσεύματα του νερού να μην οδηγούνται στην καταβόθρα αλλά με την ανύψωση της στάθμης το νερό να οδηγηθεί στην σήραγγα για να μπορέσει να αρδευθεί ο κάμπος της περιοχής Δάρα που αντιμετωπίζει άμεσο πρόβλημα λειψυδρίας λαμβάνοντας συγχρόνως πρόνοια να μην δημιουργηθούν κατακλυσμοί καλλιεργειών και ζημιές.

Συμφωνήθηκε ακόμη εις το τέλος του μηνός Σεπτεμβρίου με την μέριμνα και ευθύνη των ιδίων προέδρων θα αφαιρεθεί το προ της καταβόθρας φράγμα που θα τοποθετηθεί τώρα ώστε να διευκολυνθεί η ροή πλέον των υδάτων προς την καταβόθρα.

Τρίπολις 22-7-92

Οι Συμφωνήσαντες

- 1) Κων. Καγκλής
- 2) Αντ. Παναγόπουλος
- 3) Παν. Κωνσταντόπουλος
- 4) Δημ. Ματθαίουπουλος
- 5) Λυκ. Κολλίντζας
- 6) Παν. Παπαδόπουλος
- 7) Νικ. Σύριος Πρόεδρος ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Γιαννιώσης Αναστάσιος

Ο κ. Δεληγιάννης περαιτέρω διαμαρτύρεται ότι η συμφωνία αυτή εφαρμόζεται συνεχώς, το φράγμα δεν αφαιρείται και έτσι λιμνάζει ο βάλτος της Κανδύλας.

Διαμαρτύρεται επίσης ότι στη Νομαρχία δεν βρίσκονται παλαιότερες σχετικές μελέτες της δεκαετίας του 1970 και καλεί τους Συνεταιρισμούς, τους Συλλόγους και το Τοπικό Συμβούλιο που εκπροσωπεί τους κατοίκους της Κανδύλας να δραστηριοποιηθούν για το θέμα αυτό όπως και για όλα τα άλλα που αφορούν το χωριό μας.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. ΜΠΟΓΑΤΣΙΑΣ. 2. ΠΑΠΑΣ - ΤΕΣΑ. 3. ΤΑ ΑΙΜΑΤΑ. 4. ΛΗΡΟΣ. 5. ΤΣΙΤΙ - ΟΚΑΣ. 6. ΖΟΟ - ΠΙΟΤΟ. 7. ΣΚΟΤΟΥΡΑ. 8. ΣΝ - ΤΑΠΙ. 9. ΤΑΚΙΜΙΑΖΩ. 10. ΣΤΣΥΛΙΑ - ΝΑ.

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. ΜΠΑΛΙΖΕΣ. 2. ΠΑΤΗΤΟ - ΤΩΝ. 3. Ο ΠΑΡΙΟΣ - ΣΣ. 4. ΓΑΜΟΣ - ΑΥ. 5. ΤΣΙΣΑ - ΟΤΙΛ. 6. (Π)ΟΤΑΜΙ. 7. ΣΤΑΝΟΤΟΠΙΑ. 8. ΤΕΙ - ΚΟΥΙΚ. 9. ΑΣ - ΖΑΪΡ - ΑΝ. 10. ΣΑΣ - ΣΠΑΣΤΑ.